

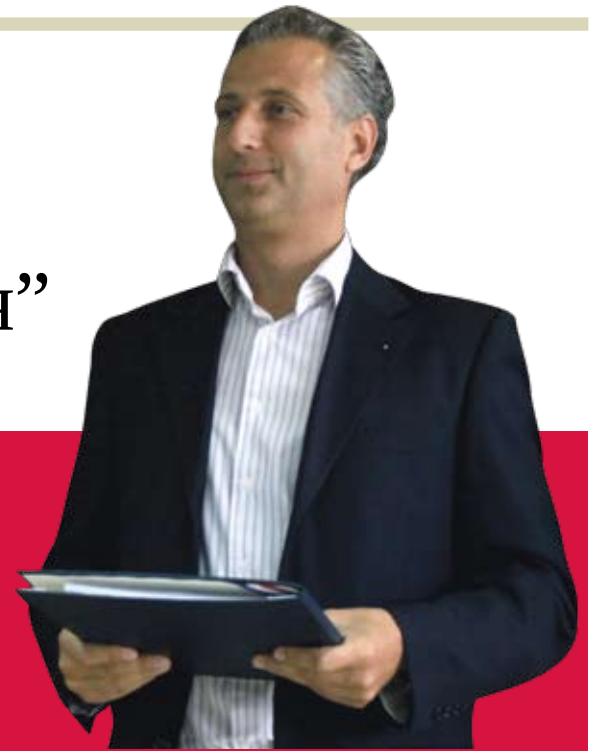
Новини ▶ 7

Кабинетът се съгласи с въвеждането на лицензионен режим за горивата

Компании ▶ 12

Ще поискаме оскъпяване за магистрала „Тракия”

▶ Иван Иванов, сдружение „Тракия IV”

Пари

pari.bg

BONNIER

Вторник

23 ноември 2010, брой 223 (5034)

USD/BGN: 1.43316

▲ +0.20%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36470

▼ -0.20%

Българска народна банка

Sofix: 351.56

▲ +0.81%

Българска фондова борса

BG40: 110.58

▲ +0.33%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

НАПРАВИ СИ САМ СЛУЖИТЕЛИ

Безработни много, квалификация малко. Затова петте компании, които ще разкрият най-много работни места догодина, се заеха сами да обучат бъдещите си кадри ▶ 4-5

Новини ▶ 6

Ще има регистър на лобистите, но не и закон

Компании ▶ 11

Продажбата на „Булгартабак” започва

Интервю ▶ 22

▶ Алберто Кантели
2011 ще е годината на дигиталните медии

Печеливш Кадир Топбаш

Кметът на Истанбул Кадир Топбаш стана председател на Организацията на обединените градове и местни власти. Той беше избран по време на Третия световен конгрес на организацията, който се състоя в Мексико сити. Единственият му съперник - кметът на Лисабон Антониу Коцца, се оттегли по собствено желание. Кадир Топбаш ще председателства организацията до 2013 г.

Губещ Гюнтер Шуберт

Председателят на управителния съвет на Е.ОН Гюнтер Шуберт едва ли е много щастлив, след като Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) наложи вчера санкция на "Е.ОН България Мрежи" в размер на 47 820 лв. Причината е, че германската компания е сключила договор за доставка на кабели, без да дочака проясняването на КЗК по процедурата, която е била в процес на обжалване.

Мнения

► По темата: Руска компания иска да придобие "Марица Изток 3". И така стъпка по стъпка ще се сбъдне мечтата на Тодор Живков, на неговия пазвантин Бойко Борисов и комунистите от БКП-БСП-ДС да станем Съветска република, сега Путинска губерния!

ГЕРБавия

► Всичко може да се купи, включително и 16-ата република!

4etj6t

► По темата: Чуждестранните инвестиции се стопиха с близо 60% в края на септември. Ами такъв е профилът на съвременния бизнес. Всеки се опитва от нищо да прави нещо и да печели много пари. Производство има само в Китай...

Отговор

Коментар

► Добре е законодателите да са наясно със себе си, преди да поднесат информация на публиката. Иначе звучи най-малкото сякаш нямат съвсем ясна идея какво точно искат да направят

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Защо депутатите нямат място в регистър на лобистите

Едва ли вече някой има нужда да бъде убеждаван колко е нужна регулацията на лобистките практики у нас. Какво е лобизъм и как трябва да се случва тази дейност, са въпроси, които трябва да получат точни дефиниции. Не само за да спрат скандалите, но и защото липсата им говори за непрозрачност, която от своя страна дава много лоши сигнали и в страната, и извън нея. Друг проблем е, че повечето хора, дори и законодателите, не са съвсем наясно какво точно е лобизъм. Именно заради това неразбиране в редица случаи депутати на ГЕРБ бяха обвинени в "лобизъм", който обаче си беше чиста проба злоупотреба със служебно положение. В България лобизмът се разбира като нещо лошо, като вид корупция. В нормалния свят лобизъм е професия, кауза, дейност в полза на обществото и бизнеса, която следва определени правила. Макар че, разбира се, злоупотребите съществуват навсякъде.

Изказването на председателя на Народното събрание Цецка Цачева, че България ще избере модела на Брюксел и ще въведе публични регистри на лобистите, само по себе си е добра новина. Странно е обаче обяснението, че в регистъра трябва да фигу-

Ани Кожжаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

”**Изказването на Цецка Цачева, че България ще въведе публични регистри на лобистите, само по себе си е добра новина**

рират имената "на народните представители и на публични организации, сферите на техните интереси и законодателните им инициативи".

Европейският образец за добровolen регистрационен режим засяга организациите, компаниите или платените лобисти. Идеята е те сами да заявяват намеренията си и начините, по които лобират, и така да се превърнат в легална част от политиката, един вид легитимни партньори на институциите.

Какво обаче означава в регистъра да фигурират и народни представители? Може би е просто един списък на това кой депутат какво прави и с какви закони се занимава? Да, но имената на всички народни представители и участието им в парламентарните комисии са достъпни в сайта на парламента и са публично известни. От друга страна, ако целта е превенция на конфликт на интереси, в парламента има комисия, която трябва да следи точно това и трябва да е много наясно кой депутат какъв бизнес си има присърце и как го защитава.

А може би идеята е да се направи списък, който да казва "ами ето това са нашите ведомствени

лобисти" и един вид да узакони тези случаи? Ако е така, идеята е много, много далеч от тази на Европарламента. Според практиката на ЕС действащи евродепутати, еврокомисари и административни служители нямат право да се занимават пряко с лобизъм. Ако един евродепутат се опита да използва служебното си положение в полза на частни интереси, това по европейските стандарти не е форма на лобизъм, а вид злоупотреба.

Ако имена на депутати трябва да фигурират в някакъв документ, свързан с лобизма, той трябва да следи и показва контактите на депутатите с лобистки организации и личности, каквато е практиката в САЩ. Срещите и разговорите с лобисти не са нещо лошо, напротив. Лошата практика е да не се знае за тях, за целта им и темата на разговора.

И така: колко регистъра ще има? Какво точно ще регламентират? Каква е ролята на депутатите в тях? Всъщност добре е законодателите да си отговарят на тези въпроси, преди да поднесат информация на публиката. Иначе звучи най-малкото сякаш нямат съвсем ясна идея какво точно искат да направят. □

Пари
"АЛЕН МАК" ЩЕ СЕ ПРОДАВА ОТНОВО

pari.bg Top 3

1. Намаляване на таксите и допълнителни отстъпки трябва да мотивират фирмите да плащат за опаковките си.

2. "Интер РАО" води преговори с италианската компания Enel за изкупуване на мажоритарния дял в българската енергийна мощност.

3. Веригата "Пикадили" отваря още един нов магазин в столицата. На 26 ноември на Булевард "Дондуков" в София ще работи още един обект от типа "Пикадили Експрес".

Пари

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглица ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elena.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Кризата постепенно си отива, идват сериозни инвестиции

► Томю Млагенов, министър на труда и социалната политика

Число на деня

2.3

► млн. лв. за спешни възстановителни работи по скъсани гизи на реки е отпуснала Межгубежомствената комисия за възстановяване

Коментар

Брюксел може да отнеме на България пари по ИСПА и Шенген

Отнемането на средствата става чрез т. нар. глобален трансфер, инструмент за оптимизиране на изпълнението на бюджета

Европейската комисия е поискала одобрението на Европарламента да отнеме пари на България заради невъзможността й да ги усвои до края на годината... Става дума за 4 млн. EUR по предприєдинителната програма ИСПА и за 27.5

млн. EUR общо за България и Румъния от средствата за подготовката за влизане в Шенгенското безвизово пространство... „За пореден път господин Калфин си позволява да интерпретира информация по некоректен начин... е насочена лично към нас и не е никакво наказание. Такива

мерки се прилагат спрямо всички държави. Парите, за които говорим, са свободен неусвоен ресурс, който дори не е загубен окончателно“, коментира Илиана Иванова, евродепутат от GERB... е по-ниска от първоначално планираната.

Защита

► Главна дирекция „Гранична полиция“ получи мобилни системи за откриване на радиоактивни вещества. Дарението е от Департамента по енергетика на САЩ и е на стойност 10.5 млн. USD. По думите на вътрешния министър Цветан Цветанов така ще бъдат обезпечени 90% от българската граница СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Европа – като на длан!

Летете удобно и на много добра цена до някои от най-красивите европейски градове като Копенхаген, Стокхолм, Лондон или Париж през Виена – най-бързото трансферно летище в Европа!

Европа от € 180

Austrian We fly for your smile.

Начисляване на мили към Miles & More. Информация и резервации на www.austrian.com, 02 8060000/01 или във вашата пътническа агенция. Цена за двупосочен билет, включени летищни такси, приложими специални условия.

Направи си сам служители

Безработни много, квалификация малко. Затова петте компании, най-много работни места догодина, сами ще обучат бъдещите си

Няколко големи инвестиционни проекта са на път да раздвижат пазара на труда през следващата година, като разкрият директно хиляди работни места. Бройката е пренебрежимо малка на фона на вече съкратените заради кризата работници от индустрията, но пък може да доведе до двойно повече нови работни места в свързани дейности.

Мила Кисьова
mila.kisiova@pari.bg

„Девня Цимент“

Новата производствена линия за цимент и клинкер на „Италчемента Груп“ в „Девня Цимент“ ще открие близо 1000 нови работни места. Проектът на стойност над 500 млн. лв. предвижда и реконструкция на инсталациите в „Девня Цимент“, а именно подмяна на печите за производство по мокър способ с производствена линия, използваща сухия способ. Новият завод ще има годишен капацитет над 3 милиона тона цимент и се предвижда да стартира дейността си през 2012 г.

Индустрията е секторът, в който заради кризата бяха направени най-големи съкращения. По данни на статистиката съкратените в индустриалните производства работници през последното тримесечие на 2010 спрямо същия период на 2008 г. са над 202 хил. души.

Тези дни обаче министърът на труда Тотю Младенов обяви, че има активизиране както на инвеститори, които вече имат дейност в България, така и на напълно нови. Част от проектите, около които сега има раздвижване, са били замразени за година-две заради кризата.

„Литекс моторс“

Най-значимият индустриален проект, който се очаква да стане факт през следващата година, е заводът за автомобили в Ловеч. Инвеститори в него са частната китайска компания „Грейт Уол Моторс“ (GWM) и фирмата на Гриша Ганчев „Литекс комерс“, които създадоха общото дружество „Литекс моторс“ АД. Дружеството строи автомобилен завод с площ от 429 дка до с. Баховица, северно от Ловеч. Колите, произведени в него, ще са с марка LMC - наименованието идва от Litex Motors Corporation. Първоначалната инвестиция е 80 млн. EUR, а като цяло ще достигне 300 млн. EUR.

Кризата малко забави старта на завода, който трябваше да заработи в началото на 2011 г. Наскоро имаме среща с представители на инвеститори и те ни увериха, че до април ще са готови, заяви за в. „Пари“ Борислав Стефанов, директор на Българската агенция за инвестиции.

Проектът вече получи сертификата Клас А, който освен държавна подкрепа за осигуряване на терена за строителство на завода включва и съдействие в обучението на служителите. Става дума за около 1300 работници с различни технически специалности, чието наемане на етапи предстои да започне от следващата година. За целта с финансовата помощ на държавата са планирани специализирани програми за обучение на работници и инженери в ловешката Професионална гимназия по механоелектротехника и в Техническия университет.

„Агрополихим“

Производителят на торове „Агрополихим“ също предвижда голяма инвестиция. 30 декември 2011 г. е пусковият срок на нов завод за амониева селитра. Инвестицията е за 12 млн. EUR. Още толкова са вложени и в пречиствателна станция за фосфатите, която ще бъде открита през следващата година. Други 2 млн. EUR са планирани за малък завод за амонячен кондензат. Най-голяма в серията инвестиции е изграждането на терминал за втечен амоняк на девненския торов завод, който трябва да заработи през април 2013 г. Той ще има капацитет минимум 10 000 т, а инвестицията е в размер на 20 млн. EUR. Вече е сключен договор за публично-частно партньорство с „Пристанище Варна“ АД и са в ход драгажните работи за новия кей. Засега няма информация колко работни места ще се открият в „Агрополихим“ вследствие от новите производства и дейности. Компанията обаче беше посочена, че търси съдействие от министерството на труда за намиране и обучение на необходимите кадри.

„Аурубис България“

Медната рафинерия в Пирдоп също е с планове за разширяване на производството. Тези дни стана ясно, че през следващите три години плановете на собственика „Аурубис“ са то да се увеличи с 25%. Това ще доведе до разкриване на нови 250 работни места, а планираните инвестиции са за 190 млн. лв.

„Хюлет-Пакард“

Най-значимият проект като новоразкрити работни мес-

►Производителят на торове „Агрополихим“ ще пусне до края на 2011 г. нов завод за амониева селитра

та е в сферата на услугите. Това е центърът за глобална доставка на услуги на „Хюлет-Пакард“, в който се предвижда да заработят нови 2000 души. Ще бъдат назначени IT специалисти с всякакви ниво на опит - от студенти до инженери експерти. За да може да разполага с достатъчен брой кадри, от „Хюлет-Пакард“ съобщиха, че ще задълбочат връзките си с българските технически университети, както и ще инвестират в собствена програма за специализация.

Предидущият голям проект на „Хюлет-Пакард“ беше създаването на кол център през 2007 г. В него първоначално бяха назначени над 1000 души, а в момента броят на работещите е 3200. За обучението на кадрите в кол центъра компанията получи държавна субсидия от 2.4 млн. лв.

С малко помощ от държавата

Освен „Хюлет-Пакард“ още един инвеститор може да се похвали, че е успял да си издейства държавна субсидия заради откриването на нови работни места. Това е германската компания „Луфтанза Техник“, която през 2008 г. изгради база за обслужване на ремонт на самолети на летище София. В нея в момента работят 350 инженери и техници, като през следващата година броят им ще достигне 380. Тези дни правителството гласува решение да покрие 25% от разходите по квалификация, което е 1.8 млн. лв.

Засега само тези две компании са спечелили държавна помощ в обучението на кадрите. Повечето инвеститори са принудени да се справят сами в производството на необходимите им кадри. □

КАКВИ СА ПРОЕКТИТЕ

„ХЮЛЕТ-ПАКАРД“

ЦЕНТЪР ЗА ГЛОБАЛНА ДОСТАВКА НА УСЛУГИ

2000 НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

„ЛИТЕКС КОМЕРС“

ЗАВОД ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА АВТОМОБИЛИ

1300 НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

„ДЕВНЯ ЦИМЕНТ“

ПРОИЗВОДСТВЕНА ЛИНИЯ ЗА ЦИМЕНТ

1000 НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

„АГРОПОЛИХИМ“

ЗАВОД ЗА АМОНИЕВА СЕЛИТРА

ТЕРМИНАЛ ЗА ВТЕЧЕН АМОНЯК

ЗАВОД ЗА АМОНЯЧЕН КОНДЕНЗАТ

„АУРУБИС БЪЛГАРИЯ“

РАЗИРИЯВАНЕ С 25% НА ПРОИЗВОДСТВОТО НА МЕДНАТА РАФИНИЕРИЯ В ПИРДОП

250 НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

Услугите все още са пренебрегнати

Законите, които в момента действат за насърчаване на инвеститорите, все още помагат на такива фирми, които имат сериозни капиталови разходи при реализацията на инвестицията. Т.е. ако искаш да купиш земя, да построиш фабрика, да купиш машини, държавата го отчита като инвестиция и предвидените мерки по Закона за насърчаване на инвестициите помагат точно за това. Идеята е била да се привличат произ-

водствени дейности.

Докато за дейности,

които разчитат повече на човешкия ресурс, все още законовата база не е съвсем добре нагласена. Т.е. инвестицията в хора все още не се отчита като реална инвестиция. Мерките, които в момента законът предвижда като даване на земя, изграждане на инфраструктура, просто не отговарят на нуждите на този тип инвеститори. За фирмите, които се занимават с услуги, им трябвават други насърчения. Министерството на труда в момента се опитва да предлага на инвеститорите доста от мерките по програмите за

заетост, като например обучения, преквалификация...

Но според мен по-добре е да се насърчава директно назначаването на работа, отколкото преквалификацията. Това в по-голяма степен ще привлече инвеститор да отвори много работни места и да ги поддържа. Защото в момента преквалификацията се предлага за безработни с ниска квалификация. А голяма част от инвеститорите не искат такива хора, те искат добре подготвени специалисти, които говорят езици и имат професионален опит.

Борислав Стефанов, директор на Българската агенция за инвестиции

Спадът в заетостта се забавя

През третото тримесечие работещите са с 93 хил. повече от началото на годината

Броят на заетите през третото тримесечие на 2010 г. са 3.104 млн. души, или със 175.8 хил. по-малко от същия период на миналата година, събщи НСИ. В сравнение с предните тримесечия на тази година обаче данните показват, че този спад вече се забавя. Така например през второто тримесечие броят на заетите е бил 3.072 млн., а през първото - 3.011 млн. души.

Съкращенията продължават да засягат повече мъжете, защото при тях спадът в заетостта е 3 процентни пункта, докато при жените е 1.8. Тази тенденция се обяснява с по-голямата заетост сред мъжете в сравнение с жените.

Като възрастова група с

най-бърз темп са намалели работещите в предпенсионна възраст (между 55 и 64 години). Статистиката показва, че през третото тримесечие заетите от тази възрастова група са с 40 хил. по-малко.

Повече млади безработни и обезкуражени

Безработицата продължава да се увеличава на годишна база, но в сравнение с предните тримесечия вече се отбелязва намаляване. През периода юли - септември т.г. безработните у нас са се увеличили с 92.1 хил. за година, като броят им е 326.6 хил. Средното ниво на безработицата за третото тримесечие е 9.5%. През второто тримесечие обаче то е било 10%, а през първото - 10.2%.

Все още обаче продължават да бъдат тревожни данните за безработица-

3.104

млн. души са заетите през третото тримесечие на годината

През третото тримесечие в сектора на услугите са работили 1 861.3 хил., или 60.0% от всички заети лица. В сравнение със същия период на миналата година броят им е намалял с 48 хил.

Индустрията, която ангажира 32.4% от работната сила, е с най-голям спад в заетостта. През третото тримесечие заетите в производствата са 1.014 млн. при 1.138 млн. година преди това. В селското стопанство заетите са 228.0 хил., като година преди това са били 245 хил.

та сред младежите. През третото тримесечие тя е достигнала 21.4%.

Расте и броят на обезкуражените - хората, които не търсят от години работа, защото не вярват, че може да намерят. През третото тримесечие на тази година те са били 219.5 хил., което е с 2000 повече от предното тримесечие.

Структура

От всички заети лица 4% са работодатели, 8% - самонаети, 86.9% - наети лица и 1.1% - неплатени семейни работници.

9.5

процента е средното ниво на безработица през третото тримесечие на годината

които ще разкрият кадри

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

IT секторът, бизнес имотите и здравеопазването привличат нови проекти

Агенцията по заетостта предоставя безплатно пакет от услуги за инвеститорите

И други IT компании имат интерес да разкрият подобни на „Хюлет-Пакард“ центрове за услуги със заетост 500-600 души, събщи Борислав Стефанов от Българската агенция за инвестиции. Той очаква през следващата година част от тях да се реализират.

В сферата на недвижимите имоти пък има два мащабни проекта, които предстои да се афишират през 2011 г. - единият е изграждането на мултифункционален комплекс с жилищни сгради и търговски площи и другият е за голям спортен комплекс.

В начален етап в сферата на здравеопазването са заявени инвестиционни намерения за изграждане на болници и санаториуми, насочени предимно към чужди граждани, но с български лекари и медицински сестри. Те идват от няколко фирми, които вече са провели срещи в министерството на икономиката.

Срещи

Министърът на труда Тотю Младенов пък събщи за среща с голям чуждестранен инвеститор от транспорта и логистиката с плодове, зеленчуци и сокове, който в момента в

Испания е разкрил близо 5000 работни места. Този инвеститор иска да се насочи в България и търси информация как държавата може да му съдейства да намери необходимата работна ръка.

Специална подкрепа

Това, което ние можем да направим, е да предложим цялостен пакет услуги за големите инвеститори, обясни Росица Стелиянова, директор на Агенцията по заетостта. За разлика от услугите на фирмите за подбор на персонал помощта на Агенцията по заетостта е напълно безплатна. Търсят предимно за наемане на работна ръка от средния ешелон, казва Стелиянова. В пакета услуги влиза пускането на национална заявка по всички бюра по труда в страната за търсените кадри. Агенцията по заетостта прави подбор на регистрираните в бюрата по труда безработни лица, организира явяването им на интервю за своя сметка, дори поема транспортните разходи, ако хората трябва да пътуват от друг град. Държавата може да помогне и със специално организирани трудови борси в удобно място и време за всички. Инвеститорите може и да се възползват от някоя от програмите от националния план за заетост, макар че не им се дава специален приоритет.

BlackBerry

Вдъхновение Всеки ген.

С новия смартфон BlackBerry Torch 9800 и тарифен план BlackBerry.

- > усъвършенствен дисплей, пълна клавиатура
- > операционна система BlackBerry 6.0
- > 5 MP камера, мултимедия, социални мрежи

31,90 лв.

на месец

ТОВА Е ТВОЯТ ГЛАС.

Посочената цена е без ДДС и е валидна при сключване на двугодишен договор за услугата BlackBerry. Цена в брой: 729 лв. без ДДС. За повече информация: *88 и www.mtel.bg

Ще има регистър на лобистите, но не и закон

България избира да следва модела на Германия

Още до края на есенната сесия на парламента може да бъде подготвен "регистър на лобистите" в България, но приемането на закон за лобизма не е в краткосрочната програма на 41-вото народно събрание. Това каза председателят на парламента Цецка Цачева на конференцията на тема "Ролята на лобистите". С това Цачева се отмени от също толкова категоричното си обещание от началото на юли, че ще се работи по създаването на закон за лобизма. Поводът тогава бяха поредните скандали за прокаране на лобистки интереси и текстове, този път от представителите на ГЕРБ.

"Все още не сме готови за цялостен закон за лобизма. На този етап ще е по-добре да се ориентираме към европейските практики за въвеждане на правила и норми, които да дават прозрачност какво се прави от представителите на гражданското общество и народните представители", каза обаче вчера Цачева. От думите ѝ стана ясно, че идеята съвсем не е избистрена.

Безлата идея за регистъра

Според обясненията на Цачева в регистъра на лобистите ще се вписват не само организации или отделни физически лица, но и депутати. Според нея няма проблем да има един общ регистър, но за по-голямата част от момента може да се подготвят

и два отделни - за депутати и за представителите на гражданското общество. Освен имената им в регистъра ще бъде отбелязано и какви са интересите им, в кои постоянни комисии участват, какви текстове подготвят и т. н. Всъщност подобен списък за депутати би бил излишен, тъй като от сайта на Народното събрание така или иначе може да се направи справка кой депутат в коя комисия членува, по кои теми има отношение и с кои закони е свързан.

"Регистърът на депутатите може би е свързан с някакво недоразумение. Депутатите и публичните служители по закон не могат да са лобисти", коментира Борислав Цеков, председател на Института за модерна политика, който е и автор на един от предишните проекти за закон за лобизма по времето на НДСВ. Той принципно е "за" идеята за регистър на лобистите, но не вижда смисъл в него да има и депутати. Начинът, по който я вижда от практическа гледна точка, е - списък с имена на организации и лица, за които се отбелязва информацията по кои теми и закони са вземали отношение, в кои комисии са участвали и т. н., като освен това се публикуват и конкретните им коментари и предложения. Този списък трябва да е публичен и може да е част от сайта на НС. От техническа гледна точка това ще

► Все още не сме готови за цялостен закон за лобизма, заяви председателят на парламента Цецка Цачева

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

е и най-лесният вариант за изпълнение, смята Цеков.

Избираме Европа

Европейският модел за регламентиране на лобизма е по-подходящ за България, коментираха участниците в конференцията. Това означава, че по-скоро ще се върви към регистър и

нормативна уредба на лобизма в отделни закони, а не в един общ. Това е моделът, който се прилага например в Германия. Там всяка година Бундестагът публикува списък с лицата и организацията, които искат да изразяват мнение по законодателните процеси. Само регистрираните по

този начин лобисти могат да бъдат изслушвани от парламентарните комисии или да получат постоянен пропуск за Народното събрание, стана ясно по време на конференцията.

За и против закон

Според посланика на САЩ Джеймс Уорлик България трябва да въведе етични стандарти за лобистите и националните представители. Той казва, че се надява парламентът да приеме законодателство, което да положи законодателна рамка на лобистката дейност. В същото време той подкрепя и идеята за регистър като добра първа стъпка.

Според Борислав Цеков регистърът на лобистите е това, върху което трябва да се фокусира България в бъдеще, тъй като това

е европейската практика. Самият той е участвал в подготвянето на два законопроекта, като първият е проамерикански ориентиран, а във втория натезжава европейската практика.

"Закон не ни е нужен. По-добър вариант е публичният регистър", категорична е и Ивка Цакова, преподавател в катедре "Политология" в Софийския университет "Св. Климент Охридски". По думите ѝ нагласите, политическият манталитет и култура на българина натезжават по-скоро към европейския континентален модел. В България липсва и институтът на професионалния лобист, на когото се заплаща за лобистки услуги. Трудност ще се окаже и фактът, че има между 10 и 15 дефиниции за лобизъм.

Дарина Черкезова

Failed

5 неуспешни опита за закон

► Към момента са предлагани общо 5 варианта за закон за лобизма, но само отделни идеи са намерили практическо приложение. ► Първият законопроект е внесен през 2002 г. от депутата Борислав Цеков, който тогава е част от

"Новото време". Този законопроект се опитва да адаптира американския опит, но не намира широка подкрепа.

► По-късно, през 2003-2006 г., някои от текстовете намират приложение, като пример е криминализирането на търговията с влияние.

► През 2008 г. в Народно събрание е внесен нов законопроект за лобизма

под егидата на омбудсмана. В разработването му се включва широка междуведомствена експертна група, в която влизат и Борислав Цеков, който по това време е главен секретар на омбудсмана, председателят на Комисията за борба с корупцията Бойко Великов, Диана Ковачева, директор на "Прозрачност без граници", и др.

► Документът, разработен от тях, стига до първо гласуване, но не е внесен в пленарната зала за второ гласуване.

► Законопроекти за лобизма имат и бившият депутат Любен Диловсин, ДПС и група народни представители начело с Бойко Великов. Всички те обаче остават на етап законодателни инициативи.

Лобистите образават

В САЩ лобизмът има негативно значение. Аз съм работил като лобист, докато бях във "Фондация за Азия", но не наричах себе си лобист, смятах се за "образовател". Членовете на Конгреса са заети хора. Много от тях дори нямат време да прочетат закона, по който работят. Моята задача като лобист беше да се срещна с тях и да ги "образовам". Показвах им какви ще са резултатите, ако се предприемат кон-

Джеймс Уорлик, посланик на САЩ в България

” Практиките на лобистите трябва да се извършват по прозрачен начин, а не при закрити врата

кретни стъпки, а след това самите те трябва да преценят и да вземат решение. България трябва да установи етични стандарти за лобистите и националните представители. Практиките на лобистите трябва да се извършват по прозрачен начин. Подкупите, корупцията не са равностойни на лобизма. Надявам се Народното събрание да приеме законодателство, което да положи рамка на лобистката дейност.

Подкрепям идеята за регистър

Най-подходящ е моделът, по който се регламентира европейската политика - чрез създаването на регистри с предложенията на обществените организации. Идеята е всеки, който внася предложение, да се вписва в регистъра, а той трябва да е достъпен и в интернет. Такъв регистър може да се създаде към Народното събрание (НС) или Министерския съвет. Технически най-лесно е това да се прави от самото

Борислав Цеков, председател на Института за модерна политика

” Технически най-лесно ще е той да се поддържа от Народното събрание

НС, което така или иначе публикува информация за обсъжданията на законопроекта, публикува текстовете им и т. н. Първият законопроект за лобизма, който беше внесен от мен, е основан на американския модел. Но тогава на практика ЕС не беше развил своя подход. Сега смятам, че европейският модел е по-подходящ за България, тъй като той осигурява нужната прозрачност.

Кабинетът се съгласи с въвеждането на лицензионен режим за горивата

Работната група между браншовата организация и правителството ще бъде сформирана до дни

Правителството се е съгласило с искането на компаниите от сектора на горивата за въвеждане на лицензионен режим в бранша. До дни се очаква сформирането на междуведомствена работна група, която да подготви нов проектозакон за петролният бизнес. В момента няма решителен режим, а според инициаторите въвеждането му ще извади сивия сектор на светло. В работната група ще участват представители на няколко държавни институции, сред които Министерството на финансите (МФ), Агенция „Митници“ (АМ) и Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, както и Българската петролна и газова асоциация (БГПА).

„Все още се работи по текстовете и веднага щом бъдат готови, ще можем да кажем какви критерии ще са необходими за лицензиране на петролните и газовите търговци“, каза за в. „Пари“ председателят

300

► хил. тона гориво годишно отиват в сивия сектор

► Лицензи вероятно ще издават или ДКЕВР, или икономическото министерство

СИМКА BLOOMBERG

на БГПА Андрей Делчев. Целта на новия закон е да бъде ограничен сивият сектор в бранша. Това според бизнеса ще се случи само ако бъде въведен лицензионен режим за всички по веригата - от рафинерии, през търговци на едро и вносителите, до търговците на дребно. Според председателя на петролната асоциация е трудно да се

определи делът на сивия сектор в бранша. „Ако приемем, че той варира в рамките на 10-15%, при 2 млн. тона годишен обем на преработка и търговия на горива на тъмно остават около 300 хил. тона“, съобщил Делчев.

По пътя на европейския пример
По думите на Делчев тексто-

вете в Закона за търговия с петролни и газови продукти ще се изготвят със съдействието на външни консултанти и след подробно запознаване на европейските практики в тази област. В страни, в които делът на сивия сектор в петролната и газовата индустрия е също толкова голям, колкото у нас, лицензионният режим е доказал положителното

си действие, категорични са представители на бизнеса. „Рискът за всеки един търговец да загуби лиценза си при евентуални нарушения ще ограничи злоупотребите“, категоричен е Делчев. Той заяви, че според европейската практика възможните институции, които ще регулират пазара и ще издават лицензите, са икономическото министерство

” Рискът за всеки един търговец да загуби лиценза си при евентуални нарушения ще ограничи злоупотребите

Андрей Делчев,
председател на Българската петролна и газова асоциация

или Държавната комисия за енергийно и водно регулиране.

Бизнесът сам иска затягане на правилата

Вместо да поискат повече либерализация на пазара, петролните търговци сами са предложили на правителството налагането на лицензионен режим. На среща с вицепремиера Цветан Цветанов през миналата седмица бизнесът поиска съдействие от държавата за приемането на новия закон. Според Андрей Делчев това е първото правителство, което проявява готовност за съдействие на петролните и газовите търговци, докато предходните кабинети са работили в посока ограничаване на лицензионните режими. От законопроекта изгода ще имат както държавата, така и бизнесът, който работи на светло. Инициаторите обаче призовават, че новият режим ще доведе до фалити на малки бензиностанции.

Елина Пулчева

Преди време
В борбата срещу сивия сектор

► Държавата прави няколко опита за справяне със сивия сектор в петролния бизнес. Един от тях е спорната Наредба N 3 към Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС). Подзаконовият акт задължава всички производители на акцизни стоки (алкохол, горива, тютюневи изделия) и собственици на данъчни складове да поставят измервателни уреди на входа и изхода на производствените системи, които да са свързани с Агенция „Митници“. Алкохолни производители и Българската петролна и газова асоциация (БГПА) обжалваха наредбата, но не успяха да отменят нейното действие. По-късно от БГПА обжалваха конкретни текстове. Петролните търговци обявиха, че трябва да направят допълнителни разходи за новите уреди, които достигат милиони левова стойност. Част от текстовете в Наредба N 3 според БГПА няма да ограничат сивия сектор, а ще увредят бизнеса на светло.

Пари

Deloitte. CSR

КОНКУРС

СОЦИАЛНО ОТГОВОРНА КОМПАНИЯ НА ГОДИНАТА

КАТЕГОРИИ

- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ СЛУЖИТЕЛИТЕ
- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА
- ЕТИЧНОСТ И ОТГОВОРНОСТ КЪМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ
- УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ С ДЪЛГОСРОЧЕН ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗЕН ЕФЕКТ
- БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА,
МОЛЯ ПОСЕТЕТЕ
EVENTS.PARI.BG

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ТЕЛ. 02/4395848, 4395 850 . NORA.KALIONSKA@PARI.BG

СЪСЪДЕЙСТВИЕТО НА:

Postbank

Eurobank EFG

Никой не харесва изборния кодекс на ГЕРБ

Граждански организации и политическите партии настояват проектът да бъде изпратен до т. нар. Венецианска комисия

Представители на неправителствения сектор и политици се обединиха в критиките си срещу проекта за изборен кодекс и настояха той да бъде изпратен за съгласуване до Европейската комисия за демокрация чрез право (т. нар. Венецианска комисия). Предстои кодексът да влезе на второ четене в парламента до дни. Идеята за съгласуването му е подкрепена от Центъра за либерални стратегии, Института за развитие на публичната среда, Асоциацията "Прозрачност без граници", левите и десните парламентарни партии. Това стана по време на дискусиата "Новите изборни правила - статуквото срещу необходимостта от промяна", организирана от трите граждански сдружения. Във връзка с това БСП вече подготвя предложение за отлагане с 3 седмици на гласуването на второ четене на документа, за да може проектът да бъде изпратен до комисията, каза депутатът от левица-

та и член на временната комисия по изготвяне на проекта на изборен кодекс Димчо Михалевски. Пакет от предложения за промени между първо и второ четене подготвят и ще внесат тази седмица в парламента СДС и ДПС.

След обсъждането на първо четене в парламента основните спорни моменти в документа остават - високият праг на преференции от 20% за националните и 10% за европейските избори, премахване на изборността на районните кметове на София, Варна и Пловдив, както и на кметовете на населени места с под 500 души (от 150 досега), съкращаване с 20% на общинските съветници, регламентите за финансиране на партиите и др.

Оправдания и аргументи

"Даваме си сметка, че проектът не е революционен, но в тази материя резките промени не са подходящи", аргументира позицията на

управляващите Юлиана Колева от ГЕРБ. Според нея с премахването на изборността на районните кметове в София, Варна и Пловдив не се ограничават правата на гражданите в тези градове, тъй като те ще могат да гласуват за общински кмет. По думите ѝ районните кметове нямат необходимите правомощия и затова трябва да се назначават. Ако между двете четения в парламента някой ни убеди в обратното, сме склонни на промени, поясни Колева. Според кмета на район Лозенец в София Прошко Прошков обаче кметовете на населените места с 512 жители едва ли имат повече правомощия от районните, за да останат избираеми.

Финанси, сметки и пари пог масата

Сериозен пропуск в проекта на изборен кодекс има за финансирането на партиите. В него няма определение за дарение в предизборна кампания. Според Института за развитие на публичната

▶ Въпреки че беше приет на първо четене в парламента, спорните моменти в проекта

среда изрично трябва да бъде включено непарично дарение в дефиницията, като безвъзмездно получаване на стоки и услуги, ползване на помещения без наем, служебни коли и др. Въведеният таван за използваните пари в брой - 5000 лв., е твърде нисък, поясни Антоанета Цонева от института. По думите ѝ всички приходи и разходи на стойност над една минимална работна заплата трябва да се извършват по банков път. Запзването на забраната за финансиране на кампании от юридически

лица на практика принуждава добросъвестни фирми да се крият зад дарения "по ведомост", правени от служителите ѝ, поясни Цонева.

Сметната палата не е точният орган, който може да осъществява контрол върху финансирането на кампании, защото не е специализирана в тази област, не разполага с достатъчно ресурси и може да осъществява само последващ документален контрол, каза Даниел Смилов от Центъра за либерални стратегии. Според него по-доброто решение е да се създаде

временна комисия извън структурата на Сметната палата, като част от ЦИК, която да извършва реален мониторинг на изразходваните суми.

Кой колко харчи и откъде

Всички участници в изборите трябва да бъдат задължени да публикуват в общ сайт данните за даренията, които получават, каза Ваня Нушева от Асоциацията "Прозрачност без граници". Според Цонева в този регистър трябва да бъдат вписани имената, ви-

Създава се легитимна мрежа за купуване на гласове

Темата за застъпниците също има нужда от преразглеждане, тъй като те започват да се използват като легитимна мрежа за купуване на гласове и за контрол върху избирателите. В тази връзка трябва да се въведе срок за регистриране на застъпници, така че това да не става в последния момент преди изборите. Необходимо е да се предвидят специални административна-казвателни санкции за нарушаване на изборното законодателство. Взимането на заеми от партиите при условия,

Антоанета Цонева, президент на УС на Института за развитие на публичната среда

„Получаването на заеми от партиите при условия, по-благоприятни от пазарните, също се смята за непарично дарение и трябва да бъде вписано изрично

по-благоприятни от пазарните, също се смята за непарично дарение и трябва да бъде вписано изрично в кодекса.

Опитът показва, че в отчетите в Сметната палата, въпреки че има такава графа непарични дарения, партиите не посочват нищо. Кодексът уточнява, че освен с всички съществуващи досега източници на финансиране кандидатите могат да се включват със собствени средства. Трябва обаче да се определи таван и произход на техните средства.

Районните кметове трябва да получат повече правомощия

Категорично сме против съкращаването с 20%

на броя на общинските съветници само с довода за намаляване на средства и кризата. Няма никаква логика в това да бъде точно такъв процентът и еднакъв във всяка община, независимо от натовареността на съответния общински съвет. Особено това се отнася за Столичния общински съвет, където безспорно работата е в пъти повече, отколкото във всеки друг. В същото време общинските съветници са само с 20% повече спрямо Бургас например. Аз съм категорично против - а се надявам това да бъде

Георги Кагурев, общински съветник от БСП и председател на Националната асоциация на общинските съветници

„В момента няма никакво значение дали са избираеми или не са, тъй като те нямат собствени бюджети

становището и на асоциацията - спирането на избираемостта на районните кметове.

Смятаме, че трябва да се върви точно в обратната посока - увеличаване на техните правомощия и създаване на районни съвети. В момента няма никакво значение дали са избираеми или не са, тъй като те нямат собствени бюджети, не могат да прилагат кой знае каква собствена политика. Но стъпката към назначаването им е точно обратната на правилната. Доводът за намаляването им, защото няма пари за заплатите им, е незащитим.

БНТ и БНР няма да се слоят, но ще са в отделен закон

Моделът на финансиране на обществените медии също няма да се промени, за да бъде оправдано държавно-то им субсидиране

Дейностите на обществените радио и телевизия - БНТ и БНР, вероятно ще бъдат регламентираны в отделен закон. Такова предложение подготвя работната група, която се занимава с концепцията на новия медиен закон. В нея участват председателят на Съвета за електронни медии доц. Георги Лозанов, юристът на ВАЦ в България Радомир Чолаков, бившият генерален директор на БНТ Хачо Бояджиев и др. Според Чолаков двете обществени медии имат изключителен статут и функции, затова тяхната дейност не трябва да се смесва в един закон с тази на търговските оператори. Сред предложенията обаче не е предвидена дълго обсъжданата идея държавните радио и телевизия да се слоят.

Доклад до края на ноември

До една седмица работната група ще излезе с доклад с конкретни препоръки към правителството за съставянето на изцяло нов закон за електронните медии у нас. Засага сред предложенията не фигурира сливането на администрацията на обществените радио и телевизия, както се говореше упорито преди месеци. Не се предвиждат и промени в начина им на финансиране.

► БНТ и БНР най-вероятно няма да получат повече време за реклами, както настояваха СНИМКА BLOOMBERG

“Аз лично не препоръчвам на БНТ и БНР да искат промяна на сегашния модел”, каза пред в. “Пари” Радомир Чолаков. Според него, ако те настояват за увеличаване на рекламното време, търговските оператори ще поискат да се прекрати държавното субсидиране на БНТ и БНР. “Това ще бъде справедливо искане”, допълни Чолаков. Преди време доц. Лозанов предложи моделът на финансиране на БНТ и БНР да бъде смесен. С държавна субсидия да се ползват само предавания с обществена функция, а комерсиалните да се издържат от реклама. Същото правило може да се прилага и при търговските оператори, гласеше пред-

” Аз лично не препоръчвам на БНТ и БНР да искат промяна на сегашния модел на финансиране

Радомир Чолаков,
юрист на ВАЦ в България

ложението на председателя на СЕМ.

Работната група предлага още и отлагане на цифровизацията. Тази промяна вече беше приета от правителството.

Елена Петкова

на изборния кодекс остават

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

дът, размерът, стойността и предназначението на дарението и срок за публикуване на данните.

Всичките свои препоръки и предложения за промени гражданските организации ще внесат до дни в парламента. Същото ще направят СДС и БСП. Каква част от тях ще бъдат взети под внимание и ще бъдат направени съответните промени, може да стане ясно още тази седмица при обсъждането на второ четене в парламента на текстовете от изборния кодекс.

Мария Веромирова

Предложение Отразяване на кампанияте

► Повече от половината от бюджетите на партиите идват от държавната субсидия.

► В същото време в изборния кодекс е предвидено, че предизборните предавания по българската национална телевизия и българското национално радио се заплащат

от партиите по тарифа, определена от Министерския съвет.

► Според Института за развитие на публичната среда отразяването на предизборните кампании в обществените медии трябва да бъдат безплатни.

► Няма смисъл да се прелива от единия в другия съзвон на гържавата, са мотивите на института.

По тази логика и кметът на София може да бъде назначаван

Ако трябва да бъде по-краен по отношение премахването на изборността на районните кметове, мога да кажа, че дори и кметът на Столичната община няма достатъчно правомощия, тъй като не разполага с част от корпоративните и подоходните данъци, както желае. Тогава е логично да се назначава и те, защото нямат достатъчно правомощия и винаги могат да бъдат смазани от финансовото министерство.

Няма логика и в решението да лишим от избирателни права районите на големите градове, а от друга страна, да оставим

Прошко Прошков,
кмет на район "Лозенец" в София

” Заради финансовата криза съм съгласен да ходя по дупки, защото няма пари, но последно искам да ми отнемат правото да гласувам

кметовете на населени места с 512 души примерно да подлежат на избиране. Заради финансовата криза съм съгласен да ходя по дупки, да ходя в кал, да нямам осветление, защото няма пари. Но последно искам да ми отнемат правото да гласувам, защото за него винаги трябва да се намират пари. Ако определен районен кмет, предложен от общинския съвет, след една седмица той отново може да бъде предложен, но този път да бъде приет. И аз питам в тази една седмица какво се е случило. И отговорът е - случват се пазарлъци.

Пари

Вестник "Пари" търси:

- Икономически редактор
- Икономически репортер

Ако проявявате интерес, моля, изпратете автобиография и кратко мотивационно писмо (не по-дълго от 1/2 страница).

За контакти job@pari.bg

Ирландия ще реформира банковата си система срещу международна помощ

Конкретният размер на финансовата подкрепа от ЕС и МВФ ще стане ясен до една-две седмици

Ирландското правителство най-накрая поиска международна финансова помощ, след като допреди дни твърдеше, че страната няма нужда от външна подкрепа. Това е втората държава от еврозоната след Гърция, която ще получи пари от Европейския съюз и Международния валутен фонд, за да избегне фалит.

Размер

“Заемът няма да надвишава 100 млрд. EUR”, посочи ирландският финансов министър Брайън Ленихан. Точната сума обаче ще стане ясна след седмица-две, когато ще приключат преговорите между Дъблин и експертите на Европейската комисия, Европейската централна банка и Международния валутен фонд. Оценките на различните анализатори варират между 80 и 95 млрд. EUR.

Финансовият министър подчерта, че страната раз-

полага с повече от 20 млрд. EUR валутни резерви. “Не сме фалирали. Имаме значителни парични резерви и ЕС признава това”, коментира той. По думите му Дъблин се надява да остави колкото може по-голяма част от заема от ЕС и МВФ на депозит, тъй като това ще стимулира възстановяването на нормалното кредитиране при по-ниски лихви.

Ангажименти

Все още предстои да се уточни какви ангажименти ще поеме Дъблин в замяна на финансовата помощ. Правителството вече заяви, че отхвърля възможността за вдигане на данък печалба, който със ставка от 12.5% е сред най-ниските в Европа. Засега се знае, че ще трябва да се проведе масштабна реформа в банковия сектор, голяма част от който стана държавен след предоставения спасителен ресурс. В момента трезорите в страната са изцяло зависими от ресурсите, които получават от Европейската централна банка, и вероятно няма да имат достъп до пазарно финансиране в близката една година, призна Ленихан.

”Заради големите рискове, които поеха преди няколко години, трезорите се превърнаха в голям риск не само за държавата, но и за еврозоната като цяло

Банкова реформа

Ирландският финансов министър уточни, че е постигнато съгласие да бъде намален размерът на банките в страната и да бъде променен фокусът им, така че те се концентрират върху подкрепа на ирландските вложители, собствениците на жилища и компаниите. Повечето от другите им чуждестранни активи “ще трябва да отпаднат”, каза Ленихан. “Заради големите рискове, които поеха преди няколко години, трезорите се превърнаха в голям риск не само за държавата, но и за еврозоната като цяло”, призна финансовият министър.

Заплаха за еврото

До началото на кризата Ирландия се радваше на феноменален икономически растеж, като за десет години до 2006 г. страната почти удвои брутния си вътрешен продукт. Бумът се дължеше основно на бурното развитие на имотния пазар. През 2008 г. обаче имотният балон се спуска, което остави банките със сериозни лоши кредити и едва не предизвика фалита ми. “Очевидно заради размера на кредитните им портфейли и големите рискове, които са поемали, те се превърнаха в заплата не само за държавата, но и за цялата еврозона”, призна Ленихан.

В една логка

Повечето външни министри от ЕС, които се събраха в Брюксел за редовното си заседание вчера, коментира-

▶ Не сме фалирали, имаме 20 млрд. EUR валутни резерви, подчерта ирландският финансов министър Брайън Ленихан

СНИМКА BLOOMBERG

раха, че нямат друг избор, освен да подкрепят Ирландия. “Всички сме заедно в една лодка и заедно ще намерим решение на кризата”, каза финландският министър на външните работи Александър Стуб. По думите му Европа не може да остави някоя от страните си да се оправя сама.

Съсгедка

В същия дух британският финансов министър Джордж Осбън обяви, че правителството в Лондон обмисля да предостави двустранен заем на Дъблин. Освен че като акционер в МВФ Великобритания ще участва с финансиране в общия спасителен пакет, страната обмисля и отпус-

кането на директен кредит на Ирландия. “Това отразява факта, че ние не сме част от еврото и не искаме да бъдем част от еврото, но Ирландия е най-близката ни икономическа съседка”, обясни Осбън. По думите му сумата ще бъде няколко милиарда паунда, но не няколко десетки милиарда.

Излика Филипова

Коалиция Зелените искат предсрочни избори

▶ Коалиционният партньор на управляващата партия в Ирландия поиска да бъдат проведени общи избори през януари. Според Зелената партия ирландците се нуждаят от “политическа сигурност”, съобщи BBC. ▶ Предложението е свързано с решението на правителството да приеме международна финансова помощ, както и с четиригодишната бюджетна програма, която ще бъде обявена тази седмица. ▶ Зелената партия разполага с шест места в

парламента, с което осигурява мнозинство на управляващата партия Фиана Фол. Предстоящите в четвъртък междинни избори се очаква да намалят мнозинството на коалицията, която в момента има трима депутати повече от опозицията.

▶ Макар че зелените не оттеглят подкрепата си за правителството на Брайън Коуен, те поставят редица условия на премиера и настояват за предсрочни избори. Те обаче са категорични, че най-важното в този момент е безпроблемно да бъде приет бюджетът за 2011 г., който ще бъде представен на 7 декември.

Украинците протестират срещу данъчните промени

Одобреният от парламента закон предвижда вдигане на ставките за малките и средните предприятия

Хиляди украинци излязоха на протест вчера срещу намеренията на правителството да увеличи данъците за малките и средните предприятия. В същото време вицепремиерът Сергей Тигипко предупреди, че страната няма да получи следващия транш от заема от Международния валутен фонд, ако не вдигне пенсионната възраст.

Проект

Проектозаконът, който предвижда по-високи данъци за малките фирми и по-ниски ставки за големите компании, беше приет от парламента миналата седмица. Това предизвика масово недоволство из цялата страна, като в редица градове протестиращите блокираха основни улици. Президентът Виктор Янукович, чиято партия гласува в подкрепа на закона, все още не е подписал документа.

За и против

Според правителството реформата е крайно закъсняла. Целта е да се оптимизира

данъчното законодателство, да се повишат бюджетните приходи и да се осигурят средства за пенсии и други социални програми, след като миналата година икономиката на страната се сви с 15%. Експертите също смятат, че Киев трябва да реформира данъчната система, която е сред трите най-лоши в света според проучване на Световната банка в 183 държави. Предприемачите пък твърдят, че това ще съсипе малките и средния бизнес. Освен това ефектът върху бюджета ще е негативен, тъй като ще увеличи дела на сивия сектор в икономиката.

Не може без МВФ

Междувременно вицепремиерът Сергей Тигипко каза в телевизионно интервю, че без увеличаване на пенсионната възраст страната трудно ще получи следващия транш от МВФ. “Все още не можем да се справим без МВФ”, обясни той.

През юли Украйна договори заем за 15.2 млрд. USD, като първата част в размер на 1.9 млрд. USD беше отпусната веднага. Миналата седмица мисия на фонда препоръча отпускането на следващия транш от 1 млрд. USD, но постави някои условия на правителството.

Среща на върха Киев с пътна карта за безвизов режим

▶ Киев и Европейският съюз съгласуваха пътна карта за безвизов режим за украинските граждани, които правят кратки посещения в страните от блока. Това стана ясно по време на срещата на върха между Украйна и ЕС вчера. Споразумението беше подписано от президента на страната Виктор Янукович и

председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу.

▶ Планът за действията по-подробно определя техническите условия, които Украйна трябва да изпълни, за да започне прилагането на безвизов режим за гражданите ѝ. ▶ Киев се надява, че визите ще отпаднат преди Европейското първенство по футбол през 2012 г. Самата Украйна отмени визите за гражданите на ЕС през 2005 г., когато беше домакин на “Евровизия”.

Акционери**Държавата държи пълния контрол**

От допълнителните материали към отчета на тютюневия холдинг за третото тримесечие на 2010 г. става ясно, че най-големият акционер е държавата. Чрез Министерството на икономиката, енергетиката и туризма

държавата е собственик на 5 881 380 акции, или 79.83% от капитала на “Булгартабак”. Другият акционер, който има над 5%, е J.P.Morgan Clearing Corp. Щатската компания е собственик на 597 337 акции, които са 8.11% от капитала на българския тютюнев холдинг. Според книгата на акционерите на “Булгартабак” към 11 юни тази

година сред останалите по-големи инвеститори в холдинга са естонската Snedbank, която има 3.19% от капитала, и кипърското Leo Overseas LTD, което е собственик на 1.42% от капитала на “Булгартабак”. Leo Overseas е сред основните акционери и в “Еврохолд България” АД, където има 6.18% от капитала.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Продажбата на “Булгартабак” започва

Прехвърлянето на 8.11% от капитала на холдинга през борсата е знак за интерес към бъдещата приватизация на държавния дял

Над 8% от капитала на държавното дружество “Булгартабак холдинг” АД смениха собственика си през фондовата борса. Прехвърлените книжа съвпадат с дела на един от основните акционери - J.P.Morgan Clearing Corp. Борсови играчи коментират, че е възможно именно J.P.Morgan Clearing да е продавач на пакета. Според други обаче е съвсем нормално преди приватизация интересът към компанията да е голям.

184.92 млн. лв. По време на вчерашната редовна сесия оборотът по позицията на “Булгартабак” достигна 14.8 млн. лв., което е 88.7% от всички изхарчени пари на регулирания пазар.

Хипотезите

Интересен факт е, че прехвърлените акции на сесията вчера съвпадат с дела на J.P.Morgan Clearing плюс още 90. Големият пакет от 597 177, който смени собственика си в две сделки на цена 24.75 лв. за акция, е делът на щатския акционер без 160 ценни книжа.

Дали J.P.Morgan Clearing е продавач, или някой акционер е увеличил много дела си в държавния холдинг, ще трябва да се разбере от “Булгартабак”. По закон всяка публична компания трябва да разкрива подобни сделки.

Двете сделки, в които минаха акции, почти равни на дела на J.P.Morgan Clearing, може би означават, че именно щатският акционер е продавач на книгата. Събрани дяловете на Snedbank и Leo Overseas са далеч под прехвърления голям пакет от 597 177 акции, тъй като естонският и кипърският акционер имат общо 339 948 акции в “Булгартабак”. Именно големият пакет от 597 177 лота, който е прехвърлен в две сделки, навежда на мисълта, че именно J.P.Morgan Clearing е продавач, тъй като дори двамата следващи по големина инвеститори са далеч от броя изтържувани книжа.

“Има активност по позицията на “Булгартабак” и тя ще продължи да се повишава”, обясни за в. “Пари” Александър Манолов, председател на СД на “Булгартабак холдинг” АД. Той обаче добави, че няма как мениджмънтът на холдинга да знае кой е продавачът. “Съвсем нормално е преди приватизация да има сериозен интерес, каквито сигнали идват и от Агенцията за приватизация (АП)”, твърди Александър Манолов. За голям инвеститорски интерес спомена през миналата седмица и икономическият министър Трайчо Трайков.

Друг вариант е продавач да е най-големият акционер - държавата, но малко преди да се приватизира мажоритарният пакет, то

Финални усилия

В края на миналата седмица икономическият министър Трайчо Трайков заяви, че е оптимист за продажбата на тютюневия холдинг. Министърът добави, че има голям интерес от стратегически и от финансови инвеститори. Председателят на борда на директорите на “Булгартабак” също заяви, че засега изразените намерения на държавата са да се продаде целият й пакет, като направи уточнението, че преговорите и продажбата се движат от АП.

Намеренията на правителството, избраният консултант, оптимистичните прогнози за резултатите на холдинга, силният инвеститорски интерес и започналото вече прехвърляне на големи пакети на холдинга сякаш ще доведат най-после докрай приватизацията на държавния тютюнев холдинг. Сделката, по която се упражняваха няколко правителства, ще стане факт през следващата година. Поне такива са последните намерения, нагласи и прогнози.

Атанас Христоф

Написаното не е препоръка за сделки с ценни книжа.

▶ През следващата година се очаква приватизацията на “Булгартабак” най-после да приключи
СНИМКА БОБИТОШЕВ

Сделки

Малко преди затварянето на сесията вчера в общо пет сделки на регулирания пазар минаха 597 357 акции, като почти цялото количество - 597 177, смени собственика си само в две сделки на цена 24.75 лв. за акция.

Минути преди края на търговията по позицията на “Булгартабак холдинг” АД минаха още 70 акции на цена 25.10 лв., което е и цената на затваряне на книгата. Това означава повишение за капитализацията с 0.40% до

История 12 години в опити за приватизация

▶ Опитите за приватизация на държавния холдинг “Булгартабак” имат 12-годишна история, която започва през 1998 г. с кабинета на Иван Костов и стъпва вече в четвърто правителство.
▶ През 2000 г. започна първата процедура по продажбата, а интерес проявяваха Philip Morris, British-American Tobacco, Gallaher, Altadis, Japan Tobacco и Credit Suisse

First Boston. В крайна сметка нито една от компаниите не погале оферта. През 2002 г. Агенцията за приватизация взе решение за продажба на пакет от капитала на дружеството на “Табако Кепитъл Партньърс”, но поради сериозни разногласия по стратегията за продажба процедурата беше прекратена.

▶ През 2003 “Бритиш Американ Табако” погале оферта за приватизацията на “София-БТ” и “Пловдив-БТ”, но процедурата отново се провали. Последните процедури бяха прекратени преизборно през юни 2009

г. от Тройната коалиция.

▶ Правителството на ГЕРБ отново обяви приватизацията на “Булгартабак” за приоритет.

▶ След месеци забавяне беше одобрен консултант по продажбата в лицето на “Ситигруп глобал маркетс лимитид”, който преди броят дни прегаде на Агенцията по приватизация маркетинговите разработки и пазарната оценка на дружеството.

▶ В момента тече срок от 20 работни дни, през който комисия трябва да разгледа предоставените документи и да излезе с доклад.

Има активност по позицията на “Булгартабак” и тя ще продължи да се повишава. Съвсем нормално е преди приватизация да има сериозен интерес, каквито сигнали идват и от Агенцията за приватизация (АП). Няма как да знаем кой продава. За мен по-интересното е, че някой купува. Възможно е миноритарен акционер, различен от J.P.Morgan Clearing, да продава. Как ще се продаде холдингът, решава държавата чрез Агенцията за приватизация. Засега изразените намерения на държавата са да се продаде целият пакет.

Александър Манолов, председател на СД на “Булгартабак холдинг” АД

” Няма как да знаем кой продава. За мене по-интересното е, че някой купува

Резултатите на “Булгартабак” са най-добри в последните 5 години. За първи път от падането на монопола ние имаме повишение на пазарния дял на българския

пазар. Реално погледнато, няма компания в света, която да е повишила дела си след падане на даден монопол.

Оценката на всяко дружество е комплексна, но със сигурност добрите резултати, които постигаме, са фактори, които водят до позитивни очаквания и по-висок интерес към компанията. Ако продължаваме така, интересът към холдинга ще расте постоянно. Нашите цели са да продължим да оптимизираме разходите и да постигаме все по-добри резултати. □

Магистралата „Тракия“ пак започна да поскъпва

Основният строител на участъка от Ямбол до Карнобат „Холдинг Пътища“ пръв заговори за вдигане на цената

► Въпреки обещанията магистралата „Тракия“ може да поскъпне

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Обещанията, дадени от правителството на ГЕРБ, че ще сложи край на оскъпяването на големите инфраструктурни проекти, изглежда, няма да се сбъднат. Последната отсечка на магистралата „Тракия“ най-вероятно ще се оскъпи. Близко 48-километровият участък ще струва повече от 174.7 млн. лв. без ДДС. Това е сумата, с която сдружение „Тракия IV“ с водещ партньор „Холдинг Пътища“ спечели търга. Сега обаче изпълнителният директор на консорциума Иван Иванов започна да говори за оскъпяване. Първо го направи пред в. „Труд“.

Неподходящите почви

Причината според него е, че 20 километра от участъка включват мочурища

и неподходящи почви, през които магистралата не може да мине. Така ще се наложи отсечката да се препроектира, което пък ще доведе до вдигане на цената.

Въпреки че ден по-рано Иван Иванов беше категоричен, че оскъпяване ще има, пред в. „Пари“ той отговори уклончиво. Посочи, че очаква до месец анализ от проектантите как може да се реши проблемът. Иванов допълни, че са възникнали различни видове допълнителни работи, но не се ангажира с колко би се оскъпил проектът.

Вчера пък от АПИ обясниха, че при тях не са постъпвали никакви конкретни искания нито за оскъпяване, нито за препроектиране. Любопитното е, че Иванов казва пред

„Труд“, че там са напълно наясно със ситуацията и „до края на годината трябва да излязат с решение каква технология да се приложи за проблемния участък“.

Това ще струва милиони

Единият от вариантите е „да се отнеме съответният пласт почва и да се замени с подходящ материал“, коментира още той. Но според заети в пътническия бранш така проектът ще се оскъпи с милиони. „Ако трябва да се премахне единият слой от тези 20 км, трябва да бъде направен изкоп от над 800 хил. куб. м“, коментира пред в. „Пари“ Румен Йовчев от Българска браншова камара „Пътища“. Според него така цената ще се покачи с най-малко 4 млн. лв.

Това е поредният проблем, с който консорциумът „Тракия IV“ се сблъсква при строителството на отсечката от Ямбол до Карнобат. Повод за спекулации стана обявената несъстоятелност на „Мостстрой“, което е едно от дружествата в консорциума изпълнител. Регионалният министър Росен Плевнелиев дори

се закани, че ако има забавяне със строителството, ще развали договора със сдружението.

Скромното начало

„Холдинг Пътища“ спечели най-дългата отсечка от „Тракия“ с оферта от 174.7 млн. лв. без ДДС. Това означава, че километър от участъка ще струва близо 1.8 млн. EUR без ДДС. Самата отсечка е най-дълга и най-сложна.

Другите две фирми „Актор“ и „Трейс“ също спечелиха с ниски оферти. От регионалното министерство бяха предвидили пределна стойност на километър от 3 млн. EUR, но всички кандидати дадоха по-ниски цени. Тогава експерти изразиха опасения, че няма как да не се стигне до оскъпяване.

Дарина Кахраманова

С колко ще се оскъпи проектът, зависи откъде ще се докара материалът, с който ще бъдат заменени неподходящите пластове. Няма да струва 100 или 200 хил. лв., а ще струва милиони. Трябва да бъде направен изкоп от близо 800 хил. куб. м и след това да се направят насипи. Процедурата за 1 куб. м е около 4 лв. Така най-малко оскъпяването ще е с около 3-4 млн. лв.

Румен Йовчев,
Българска браншова камара „Пътища“

Твърдост Промени в позицията

► През пролетта, когато бяха отворени офертите за отсечката между Нова Загора и Ямбол, Плевнелиев изрази воля да сложи край на порочната

практика на анексиране и оскъпяване на договорите за пътища. „Договорът за „Тракия“ е железен. Не може да има никакво оскъпяване или забавяне на строителството“, заяви тогава той. Няколко месеца по-късно той обясни: „Всеки договор

за всеки обект на тази планета - и kokoшкарник, и магистрала, може да бъде анексиран и това е нормално, винаги може да се случи нещо в хода на строителството, но гържавата този път е в силна позиция и ще се бори здраво“ (БТВ, 25.08.2010 г.)

Цени

Отсечки	Дължина	Цена на километър (с ДДС)
Стара Загора - Нова Загора	32 км	2.2 млн. EUR/км
Нова Загора - Ямбол	36 км	1.9 млн. EUR/км
Ямбол - Карнобат	48 км	2.24 млн. EUR/км

Брюксел отказва да се занимава със спора между Globul и Vivacom

Единствено Комисията за регулиране на съобщенията може да наложи спазването на договорените ограничения за бившия държавен телеком

Европейската комисия обяви, че спорът между телекомуникационните компании Globul и Vivacom за достъп до каналната мрежа на бившата БТК е вътрешен проблем на България, който трябва да бъде решен от държавния регулатор. Това става, след като представители на мобилния оператор се оплакаха пред представители на Брюксел за ограниченията в достъпа и таксите до мрежата на БТК. От Еврокомисията обясниха, че на Vivacom са били наложени редица задължения след пазарния анализ, изготвен от Комисията за регулиране на съобщенията през 2009 г. Джонатан Тод, говорител на еврокомисаря по цифровите технологии Нели Крус,

заяви за в. „Пари“, че контролът върху спазването на регулаторните изисквания е работа именно на Комисията за регулиране на съобщенията.

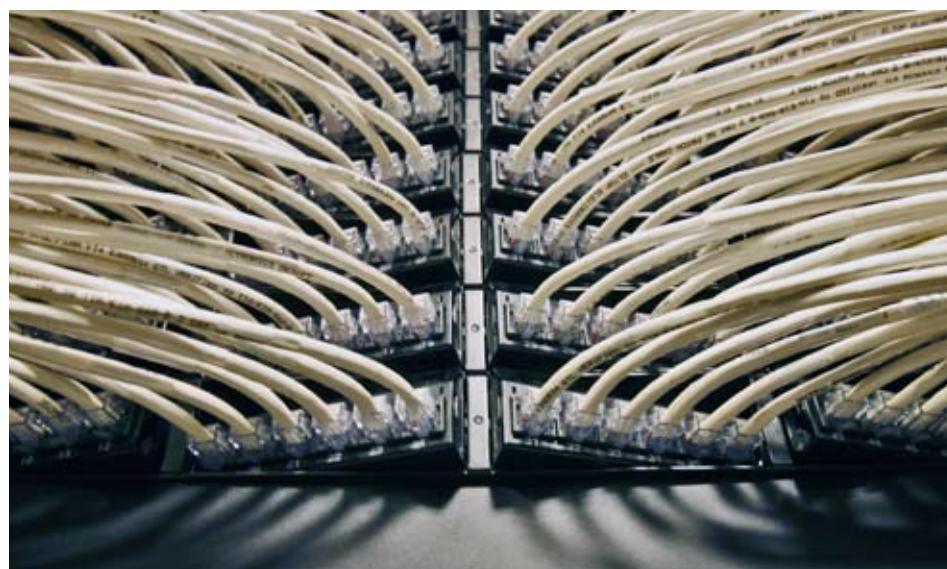
Среща

В петък представители на Globul проведоха разговори с делегация на Европейската комисия за актуални проблеми в телекомуникационния сектор в България по време на официалната среща в София миналия четвъртък. Посещението на европейската делегация в България е свързано с подготовката на предстоящия 16-и доклад на ЕК за развитието на общия европейски телекомуникационен пазар. На срещата са били обсъдени теми, свързани с конкуренцията в сектора, развитието на бродбанд сегмента и необходимостта от въвеждане на адекватни регулаторни мерки по отношение на либерализацията на пазарите на фиксирани

гласови услуги и широко-лентов интернет.

Монопол

Основното оплакване на мобилния оператор е свързано с монополното положение, което според тях заема БТК (сега Vivacom) на българския телекомуникационен пазар. „БТК продължава да бъде монополист на фиксирания пазар, а също така да затруднява достъпа на алтернативните оператори до своята инфраструктура поради високи цени, непрозрачни процедури и липса на ефективна регулация“, твърдят от Globul. Компанията настоява за намаляване на цените за достъп до инфраструктурата на оператора и за улесняване на процедурите в тази област. Това става седмица, след като Комисията за регулиране на съобщенията прие нови Общи правила за ползване на каналната мрежа на БТК, в които цените за достъп до инфраструктурата на компанията бяха намалени с 38%.

► От Globul се опасяват, че високите цени за достъп до каналната мрежа на БТК спират развитието на широколентовия достъп в страната

СНИМКА BLOOMBERG

Препятствия

От Globul напомниха, че според 15-ия доклад на ЕК България продължава да е на едно от последните места в ЕС по проникване на широко-лентов достъп - едва 13% в сравнение със средното за Европа ниво от 24.8%, а ползването на конвергентни

телекомуникационни услуги в страната е 1.16% при 16% в другите страни членки на ЕС. Операторът счита, че основните препятствия пред развитието на бродбанд сегмента и разпространението на пакетните услуги в България са липсата на ефективни регулаторни мерки, тенден-

цията към толериране на историческия оператор и нелогичната свръхрегулация на пазара за мобилни услуги при отсъствието на достатъчно мерки по отношение на пазарите на фиксирани гласови услуги и широко-лентов интернет.

Пламен Димитров

Subway стъпва в Румъния през България

► Към момента Subway има 27 франчайз договора в България

От веригата очакват да постигнат максимум в развитието си на българския пазар към 2012-2013 г.

Веригата ресторанти за бързо хранене Subway ще отвори първото си заведение в Румъния в началото на следващата година. Това съобщи Иван Тодоров, представител на веригата за България и Румъния. „Договорът за предоставяне на франчайзинг

правата ще бъде подписан през януари - февруари, като се надяваме до края на годината да открием в северната ни съседка поне 10 заведения“, каза той.

Пазарът

Кризата оказва положително влияние върху бизнеса на веригите за бързо хранене, смятат от Subway. По техни наблюдения хората, които предпочитат да се хранят в ресторант, са намалели за сметка на тези, които избират бър-

зото и по-евтино хранене. Това е тенденция, която е характерна не само за българския, но и за румънския пазар. „Веригите за бързо хранене са изключително популярни в Румъния. Пазарът там прилича на този в България и има добър потенциал“, казва Тодоров.

Максимум

Към момента Subway има 27 франчайз договора в България. От тях 20 са уникални, т.е. става въпрос за различни франчайзополучатели. Ос-

таналите седем са свързани с лица, които вече веднъж са купили права за откриване на Subway ресторант. „Целите ни за 2011 г. са да подпишем 40 договора и да отворим поне 30 нови обекта“, казва Тодоров. Той уточнява, че това всъщност са били целите на компанията за 2015 г., т.е. те ще бъдат преизпълнени предсрочно. Според Тодоров максимумът, който може да бъде постигнат от Subway на българския пазар, ще бъде реализиран още към 2012-2013 г. □

СИБАНК продава хотел, собственост на длъжник

Банката е обявила търг, а първоначалната цена е 16.5 млн. лв.

СИБАНК продава хотелски комплекс „Студенец“ в Пампорово. Комплексът е собственост на фирма „Студенец 2001“ АД, която се е занимавала с покупка, строителство и обзавеждане на недвижими имоти. Първоначалната цена, която е обявена от банката, е 16.562 млн. лв. От СИБАНК отказаха коментар по темата.

Застроената площ на хотелския комплекс е близо 11 хил. кв. м. Хотелът се продава заедно със земята, на която е построен, но без седем от апартаментите в него.

Имам план, нямам пари

Фирма „Студенец 2001“ АД е подала искане за несъстоя-

телност в средата на 2009 г. Причината е невъзможност за изплащане на банков кредит, който е предоставен от СИБАНК, както и задължения към други заемодатели. Според съдебната експертиза дружеството е в несъстоятелност от 31 декември 2007 г. Във финансовия отчет на фирмата, който е публикуван в Търговския регистър, е записано, че ръководството на „Студенец 2001“ ще търси купувачи на хотелския комплекс и проучва оферти. Посочено е, че ако се намерят купувачи, фирмата ще може да плати кредитите си и ще реструктурира дейността си към нови проекти, свързани с недвижимите имоти. От „Студенец 2001“ не коментираха подробности по търсенето на купувачи, както и около отношенията със СИБАНК. Според представителя на фирмата тази информация не е важна. А източници

на вестника коментираха, че това най-вероятно е по-ранната история с фалшива неплатежоспособност с цел неплащане на банков заем. Синдикът по делото Николай Митов също не коментира, като обясни, че това е конфиденциална информация.

Задължения

В края на 2009 г. „Студенец 2001“ има задължения в размер на 42.956 млн. лв., като 12.709 млн. лв. от тях са банков заем. Заемите към свързани лица и търговските заеми са в размер съответно на 2.234 млн. лв. и 9.413 млн. лв.

Към края на миналата година приходите от продажби, които реализира фирмата, са в размер на 42 хил. лв. Година по-рано те са били с 84.2% повече, или 267 хил. лв. През 2009 г. финансовият отчет на „Студенец 2001“ показва,

че дружеството е на загуба с 2.092 млн. лв., година по-рано загубата е била в размер на 358 хил. лв.

Кредитори с проблеми

Банките, както и лизинговите компании имат сериозни проблеми с несъстоятелността на фирмите. Публично изказани бяха и съмнения, че фалитът, който беше обявен от „Мостстрой“, също е с цел да не се платят задължения по натрупани кредити.

Кризата допълнително утежни положението, защото необслужваните заеми достигнаха близо 11% от всички отпуснати. Сега на сайта на Камарата на частните съдебни изпълнители са публикувани продажби на 23 хотела. От началото на годината има и бум на продажби на земеделски земи чрез частен съдебен изпълнител, на преден план са и другите видове

бизнес активи. Източници на вестника коментираха, че когато става въпрос за необслужвани ипотеки, в повечето случаи не се стига до частен съдебен изпълнител, защото жилищата се продават на „свои“ хора.

Лоши практики, добра воля

Пропуски в Търговския закон дават възможност фирмите да обявяват неплатежоспособност със задна дата, за да не плащат банковите си заеми. Заради това депутатът

от ГЕРБ Емил Радев заедно с група народни представители внесоха предложението за промени на Търговския закон, според които всяка фирма, която подаде иск за несъстоятелност в съда, ще бъде вписвана в Търговския регистър. Целта е кредиторите навреме да получават информация и да могат да реагират, защото сега делата се гледат при закрити врата. Според Емил Радев банките прекалено късно разбират за процедурите и заемите, които са дали, стават несъбираеми. □

Акционери

► Акционерите в „Студенец 2001“ са Георги Попов, Стефан Пенеларски, Димитрий Подколзин, Антон Королев, Вагим Пятов, Игор Гуленко. Те притежават по равен

брой акции - 16.7% първият и по 16.66% останалите петима. ► Всички имат участия и в други фирми, сред които „Нове Холдинг“, „Персенк 2005“, „Юнайтед индустриал технологджи“, „Болгар капитал тур“ и др.

Инвестбанк също увеличи капитала си

Трезорът трансформира 9.6 млн. лв. дълг към акционерите си в капитал

Инвестбанк стана поредната банка у нас, която увеличава капитала си. Финансовата институция вдигна капитала си с близо 10 млн. лв. Преди нея по пътя на увеличение в капитала минаха УниКредит Булбанк, СИБАНК, МКБ Юнионбанк и Пиреос банк.

На извънредно общо събрание в петък акционерите на дружеството са гласували да увеличат капитала на компанията с 9.599 млн. лв. "Събранието мина успешно и решенията бяха одобрени", коментира за в. "Пари" мажоритарният собственик на банката Петя Славова. По думите ѝ увеличението на капитала е правилна стъпка в подкрепа на банката, която ѝ дава възможност за по-силно присъствие на кредитния пазар.

Решението за свикване на извънредно общо събрание е гласувано на управителен съвет на банката в началото на октомври, показва справка в Търговския регистър. Само месец по-късно то вече се състоя и одобри предложенията към него.

Новият капитал на банката вече е в размер на 89.599 млн. лв.

Механизъм

За разлика от повечето банки, които за увеличение на капитала през тази година използват капитализация на печалбата си или запис на нови акции срещу пари, Инвестбанк са се спрели на друг подход. Записаният капитал представлява трансформация на подчинен срочен дълг към акции. Според материалите към провело се общо събрание от всичките близо 10 млн. лв. "Феста холдинг" записва 5.9 млн. акции срещу отпуснатия си кредит и натрупаните по него лихви общо на стойност 5.9 млн. лв. към банката. Петя Славова пък записва 3.7 млн. акции също срещу отпуснат кредит и натрупаните се лихви по него.

Точно преди година банката направи отново увеличение на капитала с 10 млн. лв. Тогава обаче той е записан срещу парични вноски. На общото събрание тогава инвеститорите в

дружеството отмениха и решение на ОСА от предната година за придобиване на публичен статут и листване на борсата. Инвестбанк все още има одобрен спектър от Комисията за финансов надзор за листване на акции на борсата. След настъпването на финансовата криза и срива на капиталовия пазар обаче ръководството на банката се отказва от тази стъпка. "Листването на БФБ не стои на дневен ред", категорична беше Славова отново. По думите ѝ най-вероятно ще дойде време и това да се случи, но след като цените на акциите се стабилизират.

Резултат

За деветмесечieto на 2010 г. Инвестбанк отчита печалба от 477 хил. лв. спрямо 5.66 млн. лв. за същия период на 2009 г. Спадът в печалбата се дължи на увеличенията обезценки, достигнали 9.16 млн. лв. за периода (януари - септември) 2010 г. спрямо 5.92 млн. лв. за първите девет месеца на миналата година.

Мирослав Иванов

▶Петя Славова

СНИМКИ БОБИ ТОШЕВ

Собственикът на публичното "Петрол" решава за увеличение с 200 млн. лв. на капитала си

Акционерите ще променят и устава

Собственикът на "Петрол" АД заедно с другите акционери ще решават днес за увеличение с 200 млн. лв. на капитала на "Нафтекс Петрол" ЕООД. "Нафтекс" е 100% дъщерно на публичното дружество, като в същото време е акционер, който ще гласува на общото събрание с най-много акции. Според съобщението на борсата на днешното събрание ще могат да гласуват притежатели на акции, които са купени най-късно на 5 ноември. Към тази дата "Нафтекс" е собственик на 49.9947%.

Решение

Акционерите ще решават "Петрол" АД да увеличи капитала на дъщерното си дружество "Нафтекс Петрол" ЕООД чрез непарична вноска на част от вземане на компанията майка. Апортът ще е за 200 млн. лв. главница и лихви по предоставени заеми от "Петрол" АД на "Нафтекс Петрол" ЕООД.

Въпросните 200 млн. лв. номинал са част от вземане

▶Един от най-големите дистрибутори на горива в България ще превърне в собственост част от задължението на дъщерното си дружество "Нафтекс Петрол"

за общо 307.5 млн. лв., се казва в доклада на управителния съвет на "Петрол" АД към акционерите. Увеличението на капитала на "Нафтекс Петрол" представлява класическа замяна на дълг срещу собственост. Според мениджмънта на компанията майка стъпката има за цел да подобри капиталовата структура на дъ-

щерното дружество, което ще доведе до подобряване на финансовото му състояние и ще увеличи неговата кредитоспособност.

Заради реализираните загуби през последните години, които са предимно сделки с петролни фючърси, "Нафтекс Петрол" вече е с отрицателна стойност на нетните активи, като в съ-

щото време се е увеличила и задлъжнялостта по лихвени заеми, предоставени от "Петрол" АД.

След увеличението на капитала ще се увеличи рентабилността на "Нафтекс Петрол", се казва в становището на УС на "Петрол" АД. Дъщерното дружество ще стане по-привлекателно за кредитиране, а разходите

за лихви по получени заеми от компанията майка ще намалют с 10-12 млн. лв. на година.

Прехвърляне на акции

На 14 октомври "Нафтекс Петрол" ЕООД стана най-големият акционер в публичното "Петрол" АД. В средата на миналия месец основните собственици

на публичното дружество са прехвърлили помежду си 8.9 млн. лв. акции, или 8.1758% от капитала. Продавач на дела беше "Петрол холдинг" АД, който вече има 47.3%. От своя страна "Нафтекс Петрол" ЕООД, увеличи дела си до 49.9947% и ще гласува с този дял на общото събрание за увеличение на капитала му.

Въпросните 8.9 млн. акции бяха прехвърлени още веднъж на 8 ноември 2010 г. Те бяха купени от председателя на надзорния съвет на "Петрол" АД Митко Събев. Продавач на въпросния дял е "Нафтекс Петрол" ЕООД. Въпреки тази сделка Митко Събев няма да може да използва акциите си в днешното общо събрание, тъй като ги е купил 3 дни след последната дата, която дава право на глас. Той ще може да ги използва, ако днес не се събере кворум и събранието се отложи за 9 декември.

Вчера книгата на "Петрол" АД се понижиха с 2.40% до 4.099 лв. за акция. По позицията на компанията бяха сключени 5 сделки за 2092 книжа. **П**

Над 100 млрд. USD не достигат на банките в САЩ да изпълнят Базел III

По-високите капиталови изисквания може да ограничат или да оскъпят кредитирането

Заради въвеждането на новите банкови изисквания по Базел III най-големите 35 трезора в САЩ ще имат нужда от 100-150 млрд. USD допълнителен собствен капитал. Около 90% от недостига е концентриран в шестте водещи банки, съобщи Financial Times, като цитира проучване на Barclays Capital.

Препознатливи

Изследването се базира на предположението, че собственият капитал на трезорите трябва да представлява 8% от рисковото претеглените им активи. Това ниво на адекватност на първичния капитал е един пункт над минимума от 7%, който Базелският комитет по банков надзор определи като задължителен през септември. Освен по-високия праг критериите въвеждат и нова дефиниция какво се включва в капитала.

Варианти за попълване

Няколко са начините, по които банките имат възможност да изпълнят изискванията. Единият е да заделят част от печалбите

8

▶ процента съотношение между собствения капитал и рисковото претеглените активи е базата, на която е направено изчислението

си или да издадат нови акции. Друг вариант е да намалят рисковото претеглените си активи чрез продажба или ограничаване на определени дейности.

Основните притеснения са свързани с това, че евентуалното рязко свиване на активите може да доведе до спад в кредитирането или да увеличи лихвените разходи на кредитополучателите. „Тези дефицити спокойно може да се попълнят. По-трудният въпрос е какъв ефект ще имат новите правила върху цената и наличността на кредитите и върху рентабилността на банките“, казва анализатор от Barclays Capital. Според него при намаляване на рисковите активи със 125 млрд. USD трезорите в САЩ може да редуцират недостига си на капитал с 10 млрд. USD.

Трудно за прогнозиране

Анализаторите смятат, че е трудно да се прогнозира

влиянието на реформите върху банковата система в САЩ. Това е така, тъй като трезорите в страната трябва да приложат не само изискванията по Базел III, но и по Базел II, които банките в Европа спазват от години. Според подразделенията на Credit Agricole CLSA 14-те най-големи финансови институции в САЩ ще имат нужда от 41 млрд. USD, за да постигнат адекватност на първичния капитал от 8%, ако едновременно приложат и двата стандарта.

Ликвидност

Водещите 35 банки в САЩ ще трябва да си осигурят и допълнително 500 млрд. USD в брой и ликвидни активи, за да изпълнят новите изисквания за ликвидност, които ще влязат в сила от 2015 г., изчисляват от Barclays Capital. Тази сума обаче не е разпределена равномерно между трезорите, като само две трети от финансовите институции имат някакъв недостиг по този показател.

500

▶ млрд. USD трябва да си осигурят водещите 35 банки в САЩ за покриване на изискванията за ликвидност

▶ Шестте най-големи банки в САЩ начело с Bank of America трябва да си осигурят около 90% от капитала, който не достига на трезорите в страната според правилата на Базел III

СНИМКИ BLOOMBERG

Rolls-Royce подписа договор за 1.8 млрд. USD

Британският производител на самолетни двигатели ще достави оборудване на китайската авиокомпания Air China

Вторият по големина производител на самолетни двигатели в света Rolls-Royce ще достави оборудване на китайската авиокомпания Air China на стойност 1.8 млрд. USD. Британската компания съобщи вчера, че е получила поръчка за двигатели за общо 20 нови самолета.

Силно присъствие

С това само за последните две седмици поръчките на Rolls-Royce за Китай достигнаха 3 млрд. USD. Порано този месец компанията обяви, че е подписала договор с China Eastern Airlines на стойност 1.2 млрд. USD. Съобщението съвпадна с посещението на британския министър-председател Дейвид Камерън в Пекин. Британската компания има силно присъствие в Китай, където доставя повече от половината двигатели за големи

▶ Британската компания Rolls-Royce доставя 56% от двигателите за големи самолети за гражданската авиация в Китай

самолети за гражданската авиация.

Под лупа

Двете сделки се сключват в момент, когато двигателите на компанията са подложени на стриктна проверка. В началото на ноември самолет на ав-

стралийския превозвач Qantas се приземи аварийно, след като един от двигателите на Rolls-Royce се запали малко след излитането от Сингапур. В резултат Qantas спря полетите с шест от самолетите си A380, които имат същите двигатели. Подобна стъп-

ка беше предприета и от сингапурската Singapore Airlines, която има такива самолети. Само ден по-късно втори пътнически самолет на австралийската авиокомпания, този път Boeing 747, но със същия двигател, отмени полета си заради запалване.

Поръчка Договорът с китайците включва и сервис

▶ Новият договор предвижда Rolls-Royce да достави двигателите Trent XWB за 10 самолета Airbus A350 XWB, както и мотори Trent 700 за десет самолета Airbus A330. ▶ Сделката включва и

дългосрочно споразумение за сервис на оборудването.

▶ Двигателите Trent XWB са единствените, които се използват за Airbus A350 XWB, което автоматично изключва други варианти за доставчици. ▶ Поръчките за Trent 700, които компанията е получила от Юли насам, са на стойност над 4.5 млрд. USD, казаха от Rolls-Royce.

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДИН ГРИДОВИ РАЗГОВОР

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА
БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
LUXURY COURIER SERVICE
РЕНОВО. СТОПЕНО.

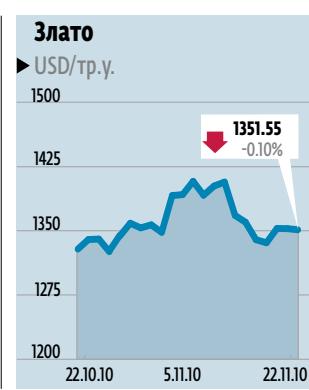

Индекс на деня

0.93

▶ процента се повиши японският индекс Nikkei 225 и достигна 10 115 пункта

” По време на борсовата сесия в понеделник измерителят добави 93 пункта към стойността си. Решението на Ирландия да приеме финансова помощ се отрази на индексите в Азия

” Цената на златото отчете **понижение** и по време на вчерашната сесия в Лондон достигна 1355 USD/тр.у. Причината за ръста е доларът, който поскъпна за пореден път спрямо еврото

Стока на деня

1.30

▶ процента спечели нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и стигна 584 USD/m

” На последната борсова сесия захарта **поскъпна** с 5 USD заради силното търсене. Дефицитът при предлагането се задълбочава и това е **основният фактор при ценообразуването**

Цената на застраховките против фалит при развитите и развиващите се държави се изравнява

Застраховката против фалит (CDS) на западно-европейските държавни облигации започва да се изравнява с тази на развиващите се пазари. Това показват данните на двата индекса, измерващи цената на риска при развиващите се и развитите пазари.

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

” **В рамките на 20 дни цената на застраховката против фалит на държави като Гърция и Франция е скочила с 14%**

По данни на Bloomberg индексът Markit iTraxx SovX Western Europe Index и iTraxx SovX SEEMEA Index са постигнали най-малката си разлика, откакто са въведени - 18.25 пункта. За сравнение през февруари тази разлика достигаше 160 пункта. Първият измерител следи стойността на CDS при 15 западноевропейски държави, сред които са Германия и Ирландия. Вторият индекс наблюдава държавите от Централна и Източна Европа, Близкия изток и Африка (СЕЕМЕА). Него-

вата стойност се е понижила с 6.5% от началото на годината до 203 пункта в момента. Това означава, че на инвеститорите им струва 203 хил. USD на година, за да застраховат петгодишни облигации на стойност 10 млн. USD. В рамките на 20 дни

цената на застраховката против фалит на държави като Гърция и Франция е скочила с 14%, след като Ирландия се изправи пред необходимостта да поиска финансова помощ, за да спаси финансовата си система и да предотврати разпространението на “заразата” в цялата еврозона.

Според анализаторите на най-голямата европейска банка - френската BNP Paribas SA, шансите индексите да постигнат паритет е изключително голям. Те посочват, че това може да стане факт заради по-добрите икономически перспективи пред развиващите се държави. Оттам добавят, че дългът на някои държави от СЕЕМЕА, като Турция и Русия, е в по-добро състояние например от този на Испания, Португалия, Гърция или Ирландия. Оценените като “junk”

▶ Дълговата криза в Европа покачва цената на застраховката против фалит при развитите европейски икономики

СНИМКИ BLOOMBERG

турски, казахстански и украински облигации например се справят с кризата по-добре, отколкото развитите европейски държави. Причината за това според анализаторите е по-малката задлъж-

нялост на тези държави, както и по-бързото икономическо развитие в момента. Прогнозите на Международния валутен фонд (МВФ) сочат, че развиващите се страни в Европа ще отчетат среден

ръст от 3.7% през 2010 и 3.1% през 2011 г. Това е почти двойно повече спрямо очаквания 1.7% през тази и 1.6% през следващата година, който ще постигнат развитите държави.

Търсене

▶ Търсенето на нешлифовани диаманти продължава да бъде високо, това обявиха от De Beers в свой доклад. По техни данни цената на необработените диаманти ще скочи с поне още 5% до края на годината

Негативната оценка на S&P обезцени новозеландския долар

Слабият икономически календар вчера доведе до високата волатилност в кросовете на по-слабо търгувания новозеландски долар. В края на сесията валутата регистрира спад спрямо голяма част от основните си конкуренти. Една от трите водещи кредитни агенции - Standard&Poors - понижи перспективата си върху дълга на страната в чуждестранна валута от “стабилна” на “негативна”.

Георги Иванов,
“БенчМарк”

” **S&P понижи перспективата си върху дълга на Нова Зеландия от стабилен към негативен**

Въпреки че към момента оценката на този показател се запазва непроменена, самото му поставяне под наблюдение подсказва, че е възможно негативното му ревизиране. Това ще се случи, ако правителството не подобри гъвкавостта си по отношение на фискалната си политика и не увеличи спестяванията си.

С възможна промяна в кредитния рейтинг бяха свързани и движенията при еврото малко след отварянето на европейските фон-

дови пазари. Според агенция Moody's вероятността за понижение в оценката на Ирландия с няколко нива е висока. Това е така заради отпуснатите средства от Международния валутен фонд и Европейския съюз, които ще увеличат сериозно правителствения дълг. Последващият спад на единната валута беше първият ѝ за последните 4 сесии, а скоростта, с която той стана факт, говори, че пазарните участници са особено чувствителни към новините за финансовото състояние на държавите от региона.

18 ТЕНДЕНЦИИ

Тази Коледа германците ще харчат най-много в Европа

За разлика от тях в останалите 19 западноевропейски държави потребителите ще похарчат по празниците с 2.5% по-малко

Докато Германия спасява финансово европейските си партньори, потребителите в страната спасяват коледния дух. Германците ще похарчат 76.9 млрд. EUR през ноември и декември, което е с 2.5% повече в сравнение с последните два месеца на миналата година. Това е най-силният ръст на продажбите от 2004 г. насам според германската асоциация на продавачите на дребно HDE. Слабо повишаване на разходите за покупки прогнозират и от консултантската компания Deloitte. Раздвижването на вътрешното потребление в Германия се случва в момент, когато в по-голямата част от страните от Западна Европа то се свива.

Завръщането на бонусите

Безработицата в страната падна до най-ниските си нива от 18 години насам през октомври, засилвайки увереността на потребителите. Благодарение на оптимизма, който е обхванал потребителите, някои магазини за месец реализират цялата си годишна печалба за 2009 г., коментират чужди анализатори. Коледните продажби допринасят за около една пета от приходите на продавачите на дребно според HDE. Продавачите на книги, бижута,

► Германците традиционно харчат по-малко от останалите европейци по Коледа

400

► млрд. EUR е обемът на продажбите в най-голямата икономика в Европа

игралки и потребителска електроника генерират 25 до 30% от приходите си през този период, казват от асоциацията. След десетилетие, през което потребителските разходи почти не се увеличаваха, продажбите може да скочат - отчасти поради бонусите, които някои компании раздават на служителите си. Siemens обяви по-рано този месец плановете си да задели 310 млн. EUR за бонуси за своите служители, както и да вдигне заплатите на работниците си в Германия с 2.7%. Химическата компания Lanxess въведе отново новогодишни бонуси още през август, а автомобилният гигант Porsche ще награди работниците си с по 2100 EUR.

Свити разходи

Германците традиционно харчат по-малко от останалите европейци по Коледа. Средните разходи за потребител ще бъдат 470 EUR тази година, сравнено с около 1200 EUR в Люксембург, 1000 EUR в Ирландия и 640 EUR в Италия, сочи проучването на Deloitte. В еврозоната, където безработицата е на най-високите си нива от 12 години, единствено Швейцария и Люксембург вероятно ще демонстрират по-силен ръст в

коледните продажби, казват от Deloitte. Според тяхното проучване купувачите в 19 западноевропейски държави очакват да похарчат с 2.5% по-малко.

Икономически ръст

Германската асоциация на продавачите на игралки предвижда 3% ръст в продажбите до рекордните 2.46 млрд. EUR през 2010 г., като 40% от приходите ще дойдат от последните два месеца на годината. Миналата година разходите за сезона в Германия спаднаха с 1.6% в момент, в който икономиката на страната преживяваше най-лошата си криза от Втората световна война насам. Продажбите в най-голямата европейска икономика не се промениха много, оставяйки на ниво от около 400 млрд. EUR за последното десетилетие. Тази година икономиката ще се повдигне с повече от 3% по данни на Бундесбанк. Брутният вътрешен продукт се повишава шест последователни тримесечия, откакто страната излезе от рецесията през второто тримесечие на 2009 г.

Германска практичност

Все пак не всичко се е променило за година. Около 78% от германците ще купуват храна с намаление за коледните си празници, посочват от Deloitte. „Германците се справят добре в сравнение с другите европейци, но все още са предпазливи“, казва Петер Торман от Deloitte Германия. □

АСАРЕЛ МЕДЕТ - АД

ОБЯВА
за

ОТКРИВАНЕ НА ТРЪЖНА ПРОЦЕДУРА С ПРЕДМЕТ:
ДОСТАВКА НА ВОДОПОНИЗИТЕЛНИ ПОМПИ ЗА ОСНОВЕН
ВОДОТЛИВ НА РУДНИК „АСАРЕЛ“

На основание Заповег № 760/19.11.2010 г.,

„АСАРЕЛ-МЕДЕТ“ АД със седалище и адрес на управление в гр. Паназюрище, пл. Асарел, тел.: /0357/ 60 210, факс: /0357/ 60 250, e-mail: rbox@asarel.com, обявява процедура за определяне на доставчик с предмет:

ДОСТАВКА НА ВОДОПОНИЗИТЕЛНИ ПОМПИ ЗА ОСНОВЕН ВОДОТЛИВ НА РУДНИК „АСАРЕЛ“

Условия за получаване на документацията за участие:

Тръжна документация за провежданата процедура може да се получи всеки работен ден от 8.30 до 16 часа в срок до 30.11.2010 г. в „Асарел-Медет“ АД гр. Паназюрище, от отдел „Доставки“ или по електронна поща, след получаване на заявление за участие от съответния кандидат на e-mail: rbox@asarel.com и tvlaikov@asarel.com или на факс: /0357/ 60250.

Крайнният срок за представяне на офертите е до 16 часа на 10.12.2010 г.

Пари

КОРПОРАТИВНИ
СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ
НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Цена за публикация:
0.66 лв./колон мм/
без ДДС

За допълнителна
информация и заявки:
тел.02/4395 853,
e-mail: reklama@pari.bg

► Един от най-старите и най-големи коледни пазари е в Лайпциг

СНИМКИ BLOOMBERG

Нагласа На празнична вълна

► До Коледа остава повече от месец, но в Германия централните площади на градовете вече са огрени от светлинните на коледните базари.

► Гряно вино с подправки, сладкиши с джинджирил, гървени играчки, щандове с деликатеси, въртележки, виенско колело с коледна украса, запален жив огън, старовремски пещи, откъдето се вадят топъл хляб и коледни сладкиши, захаросани бадеми има вече по базарите в Германия. Има също сцени с изпълнения на коледни песни.

► Един от най-старите и най-големи коледни пазари е в Лайпциг. Той се открива днес и е известен с уникално представление на живо.

► Всички в Германия вече са на коледна вълна и не желаят да чуват нищо за терористична заплаха или икономическа криза.

Уорън Бъфет: Богатите трябва да плащат повече данъци

Милиардерът се изказа против удължаването на данъчните облекчения, въведени от Джордж Буш

Богатите трябва да плащат по-високи данъци и данъчните облекчения за хората с най-високи доходи от времето на президента Джордж Буш трябва да бъдат оставени да изтекат в края на декември, е категоричен милиардерът Уорън Бъфет.

„Ако не друго, данъците за ниската и средната класа и може би дори за по-богатата част от средната класа трябва да бъдат намалени допълнително”, е казал Бъфет в интервю за телевизията ABC. „Но мисля, че хората на върха - хора като мен самия - трябва да плащат много повече данъци. Сега сме по-добре, отколкото някога сме били.”

Законодателна намеса

Говорителят на Камарата на представителите Нанси Пелоси възнамерява да се заеме с плана на президента Барак Обама да удължи сроковете на някои от данъчните облекчения, когато камарата се събере наново след почивката си за Деня на благодарността. Освен ако Конгресът не се намеси, пределните подоходни данъчни ставки ще се увеличат за всички, данъчните кредити за семейства ще бъдат отрязани, а ставките за капиталови доходи и дивиденди ще се увеличат. В допълнение федералният данък върху недвижимата собственост на стойност над 1 млн. USD ще бъде съживен, след като изтече данъчната ваканция за 2010 г.

Процеждане на богатство

„Богатите винаги ще ка-

► Мотото „Дайте повече пари на богатите и те ще загвият икономиката” не проработи през последните 10 години, категоричен е Уорън Бъфет

СНИМКИ BLOOMBERG

жат - просто ни дайте повече пари, а ние ще харчим повече и така богатството ще се процеди надолу до останалите от вас”, казва Бъфет, който е изпълнителен директор на холдинговата компания Berkshire Hathaway Inc. „Това обаче не проработи през последните десет години и се надявам американското общество най-накрая да го разбере.” Водачът на демократите в Долната камера Стени Хойер вчера не отхвърли възможността неговата пар-

тия да даде подкрепата си за временно удължаване на данъчните облекчения на Буш за домакинства, получаващи повече от 250 хил. USD на година. Той каза, че смята да обсъди въпроса с президента Обама. „Със сигурност ще говоря с него за начините, по които можем да се придвижим напред”, каза Хойер в предаване на телевизия CBS.

Два лагера

В САЩ американците са разделени на два лагера по

отношение на данъчните облекчения, които Буш въведе, за да подкрепи растежа. Според едната част те няма да подпомогнат икономиката, а напротив, ще увеличат и без това огромния бюджетен дефицит. Другият лагер са „за” тези облекчения, които всъщност донякъде са подкрепили потреблението.

Според бившия председател на Федералния резерв Алън Грийнспан, един от влиятелните поддръжници на данъчните намалявания от 2001 г., подновяването на данъчните облекчения, без

„Аз съм силно „за” данъчните облекчения, но не и когато се правят с пари назаем

Алън Грийнспан, бивш председател на Фег

да се направят нужните съкращения на бюджетните разходи, може да се окаже катастрофално. „Аз съм силно „за” данъчните облекчения, но не и когато се правят с пари назаем”, категоричен е Грийнспан.

„Но мисля, че хората на върха - хора като мен самия - трябва да плащат много повече данъци. Сега сме по-добре, отколкото някога сме били

Уорън Бъфет, милиардер и президент на Berkshire Hathaway

Защо Буш въведе данъчни облекчения

Данъчните облекчения на Буш се появили в резултат на едно рядко стечение на политически и икономически обстоятелства, каквито може никога да не се появят отново. Те се основаваха на един стабилен принцип - че хората и в ролята си на работещи, и в ролята си на инвеститори реагират логично на поощренията, предлагани от правителството. Законът за икономическия ръст и данъчните съкращения от 2001 г. занижи най-високата данъчна ставка (за физически лица, които печелят над 200 хил. USD и домакинства с приход над 250 хил. USD) от 39.6 на 35% до 2006 г. и намали с приблизително толкова и ставките при по-ниските доходи, за да накара хората да работят повече, позволявайки им да запазят по-голям дял от плодовете на труда си.

Пламен Димитров

Долче и Габана са оцетили италианската държава с близо 1 млрд. EUR

Срещу известните италиански дизайнери е повдигнато обвинение за укриване на данъци

Данъци крият не само столчните барове и дискотеките, но и световноизвестните звезди. Няколко дни след като американският актьор Уесли Снайпс беше осъден на три години лишаване от свобода заради данъчни престъпления, стана ясно, че модните дизайнери Доменико Долче и Стефано Габана са обвинени за укриване на данъци. Италианската прокуратура

повдигна обвинение срещу Доменико Долче и Стефано Габана за данъчни измами в големи размери през 2004 и 2005 г.

Хитър хог

Оказва се, че италианските дизайнери са използвали посредничеството на фирма фантом, която е регистрирана в Люксембург. Целта е била да се избегне италианското данъчно законодателство. По този начин Долче и Габана оцетили италианската държава с близо 1 млрд. EUR.

Срещу Доменико Долче и Стефано Габана ще се води дело за данъчни измами в размер на 420 млн. EUR, извършени от всеки от тях.

Отделно двамата дизайнери ще бъдат съдени и за измами за още 200 млн. EUR.

Братя по съгба

Сходна е съдбата и на световноизвестния актьор Уесли Снайпс. Американският съд осъди холивудската звезда за укриване на данъци. Снайпс беше признат за виновен, че умишлено не е декларирал част от приходите си за периода 1999-2001 г. Оттогава актьорът е на свобода срещу гаранция. Снайпс е обвинен, че не е декларирал приходите си, с което е оцетил държавата с около 15 млн. USD. До 2004 г. данъчните са установили, че актьорът не е декларирал около 41.5 млн. USD.

Побега

Преди ден италианската кинозвезда Орнела Мути спечели дело срещу данъчната администрация в Италия. Тя беше обвинена, че е некоректен данъкоплатец и е укрила данъци за 2.3 млн. EUR. Данъчните са обвинили Мути, че фиктивно се е регистрирала като жител на Монте Карло, за да не плаща данъци в Италия. За участие на актрисата касационният съд отхвърли обвинението на данъчната администрация.

В списъка на недоброръствените данъкоплатци са попадали и София Лорен, Лучано Павароти и футболистът Валентино Роси. □

► Срещу Доменико Долче и Стефано Габана ще се води дело за данъчни измами в размер на 420 млн. EUR, извършени от всеки поотделно

Силният петрол върна отново купувачи на ваканционния

България води класациите в силна конкуренция с Испания и Черна гора

Нагласата, че най-тежката фаза на кризата е вече зад гърба им, и стабилният ръст в цените на петрола от началото на годината са причината много руски купувачи да подновят търсенето на ваканционни имоти в чужбина. Според проучване на руската издателска къща KSKA Publishing това е бил подтикът за завръщането на пазара на над 60% от тях. Като най-перспективна дестинация за пореден път се оценява България.

Къде се търси

Проучването показва, че

близо половината от купувачите в Русия се ориентират само към една държава, като най-често това е България. Всеки пети купувач избира между две дестинации, а всеки десети - между три. Най-често в конкуренция с нашата страна влизат Испания и Черна гора, които също са в шортлистата на руските купувачи. Според Иван Горанов, генерален мениджър на агенция Home for You, предимствата на нашата страна пред Испания са свързани най-вече с близостта, по-ниските данъци

и сходствата с руските купувачи като манталитет, език и религия. Ако до Испания например се пътува 5 часа, полетът до България от Москва и Санкт Петербург е само 3 часа, макар и с прекачване на Виена. "Това, в което Испания ни превъзхожда, са рекламата като дестинация и добрите предложения за покупка на втори дом. Нека не забравяме, че тя беше сред предпочитаните страни и от английските купувачи, при това доста преди те да забележат България", коментира той.

Другият голям конкурент на нашата страна по отношение на руските купувачи - Черна гора, е атрактивен предимно във високия клас оферти. Бившата югославска република е сред най-бързо развиващите се туристически дестинации в световен мащаб. Подобно на България съчетава море и планина, близка е до Русия, а и правният режим за придобиване на недвижима собственост е сходен с този у нас.

Освен с тези дестинации на руския пазар България се конкурира и с още 11 дър-

жави, сред които са Гърция, Италия, Турция, Египет. Също така и със Словения и Израел, макар и те да не попадат сред първите 10 търсени от руснаците страни за покупка.

Критерии

Водещите критерии, по които руснаците подбират имоти за покупка, са свързани най-вече с удобството и лесния достъп. Според проучването на KSKA Publishing 55% от тях искат да притежават ваканционен имот, за да има къде да почиват със семействата си. Наблюденията на брокерите на имоти са аналогични. Фирми, заети с управление на собственост по Българското Черноморие

например, отбелязват, че повечето руснаци не желаят жилищата им да се отдават под наем на външни хора през активния сезон.

Като най-активни купувачи в руското проучване са посочени хората на възраст между 41 и 50 години, следвани от тези между 31 и 40 години. Тези две групи общо формират половината търсене на ваканционни жилища сред руснаците.

За разлика от англичани и ирландци, които купуваха имоти на кредит и разчитаха на висока доходност от тях, руснаците влагат спестяванията си и търсят собственост, която ще ги запази от инфлацията. Едва 16% от тях инвестират парите си с очакване на

М-П ПРОПЪРТИ ГРУП ЕООД

ПРЕДСТАВЯ АКТУАЛНО ЗА ПРОДАЖБА:

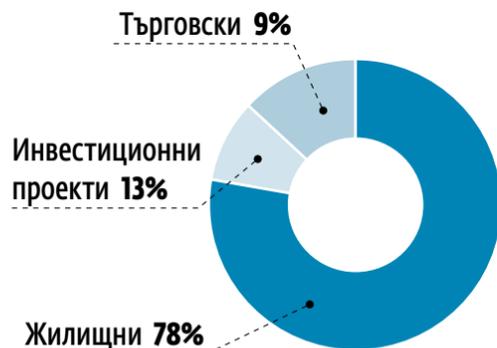
1. **ЖИЛИЩНА СГРАДА** на ул. Бунтовник - напълно завършена, луксозни довършителни работи. РЗП 2312,27м². **Цена 1390 евро/м²**;
2. **3-СТАЕН АПАРТАМЕНТ, тип ателие** с площ от 170 кв.м. в кв. „Лозенец“, ул. „Бунтовник“ до бул. „Черни връх“. Съвремен интериор, просторни помещения, оборудвана кухня. **Цена -1171 евро/м²**.
3. **3-СТАЕН АПАРТАМЕНТ**, напълно обзаведен на ул.Хр.Вакарелски, между Студентски град и Дианабад, с два гаража и мазе. Площ на апартаментата - 150 кв.м. Съвремен интериор, качествено обзаведане по каталог.

Цена - 1393.33 евро/м² за апартаментата.

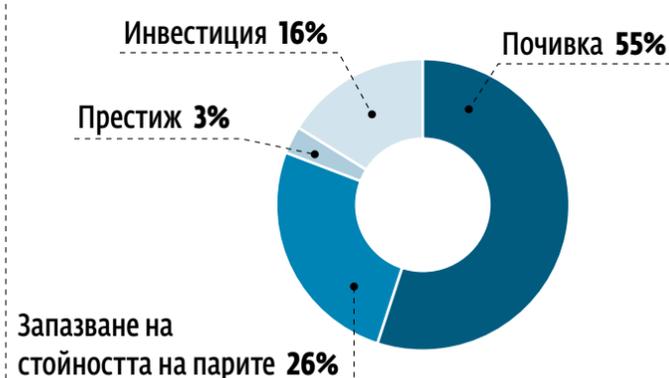
Вижте повече на www.mppropertygroup.com

Тел. 854-88-88, 421-11-01, мобилен 0885-069-133, 0886-417-313

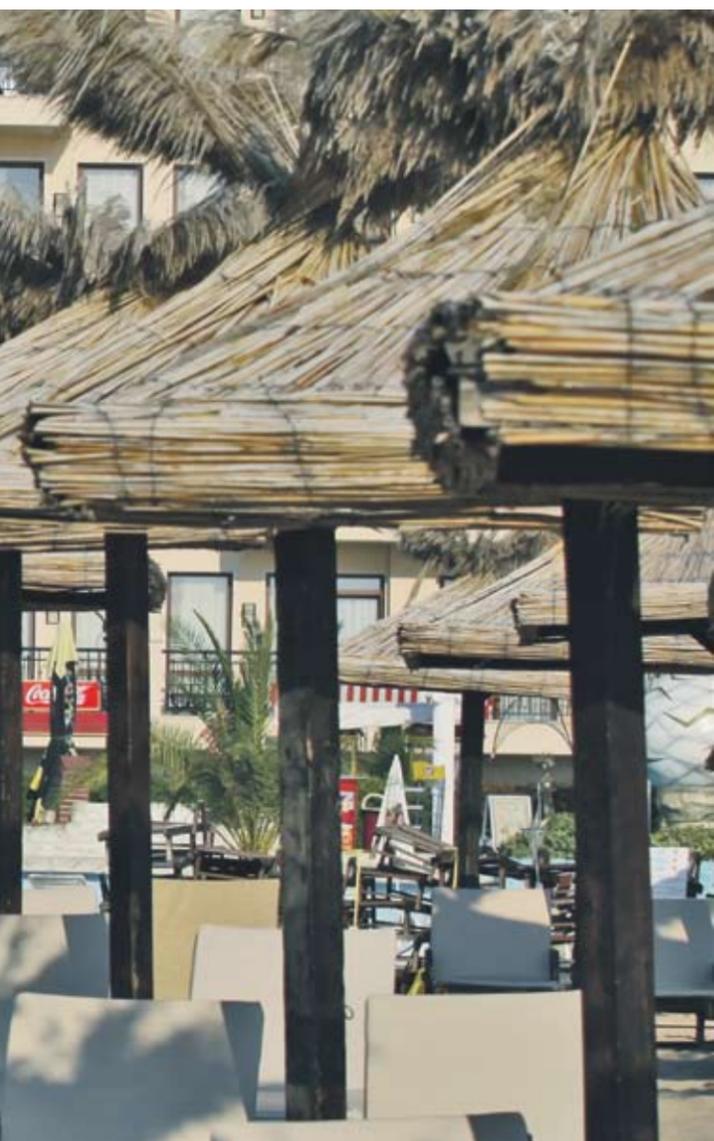
Какви имоти купуват руснаците

С каква цел купуват

руските пазар

13

► държави се конкурират на руския пазар с България като дестинации за покупка на ваканционни имоти

55

► процента от руснаците купуват ваканционен имот, за да имат място за почивка

► Морските курорти у нас все още са най-предпочитани от руските купувачи, въпреки опитите на брокерите да привлекат вниманието им към планините

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

доходност от имота. От Home for You допълват тази тенденция с очертаващото се напоследък трайно заселване на руски купувачи в България. Това са предимно по-възрастни руснаци, които прехвърлят пенсията си у нас и получават право на трайно пребиваване, отчете Иван Горанов. Другата тенденция, под чийто знак се очаква да премине 2011 г., е повишеният интерес към зелените комплекси - проекти с минимално застрояване, много зелени площи, атракционни и спортни съоръжения.

Море, все още не планина

Брокерите на имоти са категорични, че основното

търсене на руските купувачи остава по Черноморието, въпреки че напоследък има и слаб интерес към планинските курорти. Според Иван Горанов през последната година се наблюдава известно преориентиране - хора, които вече притежават имот на морето, искат да си купят и собственост в планината. Броят им обаче все още е незначителен. Наскоро подобна картина очерта и Евгени Спириков, съдружник в "E&S имоти", която има ваканционен проект край Смолян. Според него основната причина е, че руските купувачи все още не познават България извън популярните от миналото курорти като "Слънчев

бряг" и "Златни пясъци".

Според проучването на KSKA Publishing най-голям брой от потенциалните купувачи на ваканционни имоти в Русия търсят между 3 и 6 месеца. Началното проучване на пазара извършват сами с помощта на професионални съветници - юристи или брокери, както и с помощта на децата си.

По наблюдения на брокерите като категория купувачи руснаците у нас обхващат сравнително висок диапазон. От тези на масовия пазар, които влагат във ваканционни жилища между 30 и 50 000 EUR, до тези, чиито инвестиции започват от 100 000 EUR.

Рагостина Маркова

Между колко страни избират

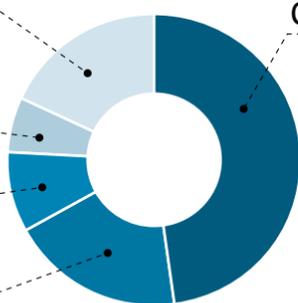
Не могат да определят 18%

Само една 48%

Четири-пет 6%

Три 9%

Две 19%

Всеки пети търговец планира експанзия в България

Супермаркетите остават най-активни в планове си за разрастване

Всяка пета от международните търговски вериги включва България в плановете си за разрастване през 2011 г. Това показва проучване на консултантската компания CB Richard Ellis (CBRE). По този показател страната се нарежда на 14-а позиция сред общо 20 държави в Европа, Близкия изток и Африка. Докладът разглежда плановете за разширяване на 212 водещи вериги в региона.

Интерес

На първо място по интерес за търговците е Германия, като 41% от веригите предвиждат да отворят магазин в страната. Следващите най-желани пазари са Полша, Франция, Испания и Великобритания. Въпреки че ключовите пазари остават тези в Западна Европа, близо половината от посочените в Топ 20 на веригите дестинации са извън този регион. Освен Полша сред желаните пазари са също Русия и Чехия. Една от причините за тази експанзия са ограничените възможности за нов ръст на зрелите европейски пазари. По тази причина около 41% от веригите

искат да разширят бизнеса си в най-малко една държава в Централна Европа, а 39% се насочват със същата цел към Южна Европа, сочи проучването.

Оптимизъм

Като цяло веригите са оптимистично настроени за бъдещето. Въпреки това при разширяването на мрежите си те опитват да ограничат риска и се придържат към пазари, на които вече развиват дейност. Само една трета разглеждат възможности на нови пазари. Показателни за нарастващото доверие на веригите са плановете на 77% от тях да открият над пет магазина до края на 2011 г. Това е значително увеличение спрямо миналогодишните резултати, когато близо половината от анкетираните са планирали да открият по-малко от пет обекта. Половината от веригите имат и плановете да разширят и онлайн присъствието си, но засега възприемат този канал за търговия като допълнителен.

Много от компаниите планират и доста по-значителна експанзия - делът на тези, които планират да разширят мрежите си с 40 магазина и повече, се е повишил до 19% спрямо 13% миналата година.

Най-активни в планирането на разрастването си са

Топ 20

Държава	Дял вериги, планиращи експанзия
Германия	41%
Полша	33%
Франция	33%
Испания	30%
Великобритания	29%
Русия	28%
Чехия	28%
Италия	27%
Австрия	27%
Белгия	25%
Холандия	24%
Швейцария	23%
Унгария	22%
България	19%
Румъния	17%
Турция	16%
Португалия	16%
Украина	16%
Словакия	15%
Хърватия	14%

супермаркетите, които продължават експанзията си и у нас през последната година. Повечето от тези вериги се възползват от ниските цени на земята. Активни са също кафетериите и ресторантите. Според консултантите в сектора все още има значителни възможности за експанзия, защото апетитът на потребителите за заведения за кафе и бързо хранене остава висок.

Бизнес модели

Повечето вериги предпочитат да оперират собствени магазини, като само 11% имат ясни предпочитания за франчайзинг. Значителен дял от анкетираните - 40%, избират смесения модел - комбинация от франчайзинг и собствени магазини. □

Банките раздвижиха търсенето на жилища в Пловдив

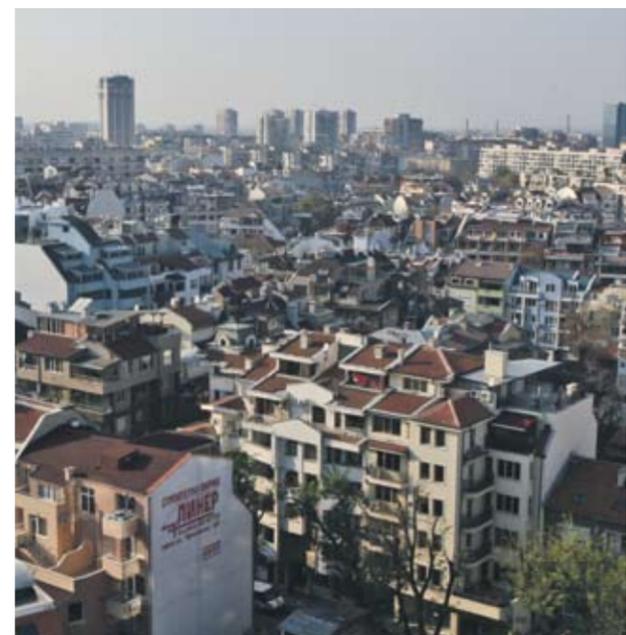
Цените в града остават без особен спад след лятото на 2009 г.

Засилената реклама на банкови продукти през последните месеци и намаляването на лихвите по кредитите доведе до ръст на сделките на пловдивския пазар през последните месеци. Това сочи анализ на агенцията за имоти Eu-rol. В момента ипотечни кредити се отпускат и при завършен груб строеж, което значително улеснява както инвеститорите, така и купувачите.

Търсене

Според управителя на агенцията Милена Христова на пазара в Пловдив в момента се търси основно строителство от доказали се фирми с атрактивна локация, гараж или задължително паркоместо. Купувачите предпочитат големите жилища - с две и повече спални. Въпреки кризата пазарът не регистрира намаляване на цените от лятото на 2009 г., което стимулира купувачите да инвестират в недвижими имоти, коментира Милена Христова.

По данни на агенцията сред предпочитаните квартали са центърът и широките център, където апартаментите се продават на

► Търсенето в Пловдив се ориентира към по-големите жилища

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

цени от 800 до 1000 EUR/кв. м. Има силен интерес и към квартал "Кършияка", като сделките там се реализират на нива между 700 и 900 EUR/кв. м. Заради атрактивната си локация жилищата в тези райони се купуват основно за инвестиция и отдаване под наем.

Търсене

Брокерите на агенцията отчитат търсене на имоти и в кварталите "Въстанически"

и "Смирненски", като заради по-ниските си цени те се купуват от семейства със средни или около средните за страната доходи.

Тъй като за тези хора това са основни жилища, те се избират в близост до детски градини, училища, паркове и хипермаркети. Монолитните апартаменти в двата пловдивски квартала се търгуват на цени от 550 до 700 EUR/кв. м, а панелните - за не повече от 500-550 EUR/кв. м. □

Интервю Алберто Кантели, гл. изп. директор на „Хавас Медиа“ за Източна Европа, Южна Африка и Близкия изток

2011 ще е годината

на дигиталните медии

Догодина растежът на рекламния пазар в България ще е около 5%

►Как оценявате медийната бизнес среда в Източна Европа сега, когато тя е силно повлияна от световната икономическа криза?

- Медийният бизнес в Източна Европа е много повлиян от кризата, но той започва да излиза от нея по-бързо и по-лесно, отколкото в останалите страни. Причините са много, но според мен основната е, че вие не сте обременени от наследството на останалите европейски страни. Те имат големи икономически структури, огромен публичен сектор, силна обвързаност с пазарите по света. Вие сте много по-независими в това отношение. Вие имате възможност за растеж и въпреки кризата не отбелязахте толкова голям икономически спад, както Испания, Италия и Гърция. Затова аз съм оптимист за еволюцията на медийния пазар в Източна Европа. Разбира се, има и някои изключения. Например Унгария и Украйна, които пострадаха доста сериозно от кризата. Но основните страни в Източна Европа, като Полша, Русия, България и Румъния, смятам, че ще се развият бързо и ще се възстановят от кризата.

►Не мислите ли, че малкият български медийен пазар е твърде експлоатиран? В телевизионния сектор имаме гва големи играчи и като че ли няма място за повече.

- Съгласен съм, че има два големи играча в телевизионния сектор тук. Той обаче ще преживее огромна еволюция през следващите няколко години и ще ви покаже защо. С възможностите на кабелната телевизия и интернет ще се разширяват възможностите за медийни услуги. Затова вероятно тази монополистична ситуация ще се промени за сметка на динамиката на пазара. Ако говорим за перспективи пред рекламния пазар и като цяло инвестициите тук, мисля, че България следва тенденциите, които споменах за Източна Европа. Очаквам растеж от около 5% през следващата година в сферата на рекламата. Може би при телевизията ще има минимален растеж. Мисля, че най-голяма еволюция ще преживее дигиталният пазар - интернет, където очаквам най-голям растеж. Определено следващата година ще е годината на дигиталните медии.

►Кой от медийните сектори беше най-силно повлиян от кризата?

- Мисля, че вестниците и списанията загубиха много.

Визитка

Кой е Алберто Кантели

►Алберто Кантели е роден в Испания през 1973 г. Преди да се присъедини към една от най-големите медийни агенции в света - Havas Media, е работил за Banco Espanol de Credito, Andersen и Gruppo Formula Spa. В Havas Media е от 10 години. От 2001 до 2005 г. отговаря за международното разширяване на групата.

►Сега е главен изпълнителен директор за Източна Европа, Южна Африка и Близкия изток. Завършил е бизнес администрация в Университета в Овиего.

►Притежава MBA от Instituto de Empresa, магистърска степен по маркетинг.

►Женен е и живее в Дубай.

10

►процента ще е ръстът на рекламата в интернет през следващата година

Но като че ли медията, която пострада най-силно, е киното. Проблемите на киното са исторически, но се проявиха най-осезаемо сега, по време на кризата. Днес хората могат да притежават кино у дома си, затова да отидеш да гледаш филм в киносалона се превръща в лукс за много семейства. Затова посещаемостта в кината е паднала доста през последните години. Хората са намерили начин да избягват рекламите, докато гледат филмите. Затова единственият начин да направим киното печеливш е да сложим рекламата вътре във филма.

Другата медия, която страда жестоко, е пресата, особено списанията. Причина за това е и че пазарът е пренаситен. Другият проблем на пресата е интернет, защото мениджърите все още не са намерили правилната формула да се справят с него. Телевизията също е засегната, но не толкова, тя си остава основният канал за информация на аудиторията.

►Какви са загубите за различните медийни сектори?

- Това много зависи от особеностите на самите пазари и от доставчиците. Като цяло мога да кажа, че спадът при списанията е с около 10%,

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

при телевизията вероятно е около 3%, интернет компенсират. Но ако говорим за инвестиции, най-големият проблем на печатните медии е техният бизнес модел. Дори с големи инвестиции те не са способни да направят бизнеса си печеливш. Според мен те трябва да се съсредоточат към различни доставчици на съдържание. В по-напредналите страни, като Испания, Великобритания и Щатите например, вестниците вече не се разпространяват в стандартния си вариант. Те споделят съдържанието си чрез мобилни услуги, чрез интернет, чрез телевизията и чрез хартия. Те трябва да окупят моделите си за разпространение на съдържание.

►Смятате ли, че победението на потребителите се е променило през последните години?

- Да, променило се е, защото се намираме на прага на нова индустриална революция. Хората вече консумират медиите по коренно различен начин. Например според изследванията около 40% от хората гледат телевизия с включен лаптоп, на който работят в същото време. Днес ние сме много по-информирани, много по-контактни.

►В бъдеще „Фейсбук“ ще сегментира потребителите според интересите им и ще им праща персонални реклами

Затова днес е много важно да подбереш много точно таргет групата си. Преди години можехме да изстреляме бомба, за да убием всички комари, днес трябва да намерим къде се намира нашият комар, за да го убием с пръст. Въпросът е как да движим пръста си и как да открием къде е нашият комар.

►В такъв случай бихте ли направили прогноза за развитието на рекламния пазар в интернет?

- Предполагам, че през следващите 3 години растежът на рекламата в интернет ще е огромен. В момента почти няма такъв, инвестициите също са минимални. Вероятно растежът в този сектор ще бъде с около 10%, но компаниите трябва да подготвят структурата си за този голям бум. Трябва да обучат хората си, всички вестници вече имат свои сайтове. Затова ние се вглежда-

ме един в друг, така че всеки да може да подготви своята марка, с която да комуникираме по-добре, която да е по-ефективна и да отговаря на новите условия.

►Какво това ва смятате, че ще е бъдещето на „Фейсбук“?

- Мисля, че „Фейсбук“ е невероятна комуникационна система. Лично аз обаче не го харесвам, защото мисля, че навлиза твърде много в личното пространство на хората. Смятам, че трябва да въведат система за сигурността, която да пази личните данни, която да управлява и да контролира достъпа на хората и разпространената от тях информация. Мисля, че в бъдеще „Фейсбук“ ще има ново лице и тогава ще стане много силен инструмент. Представете си, че сте създали перфектната реклама на кола. Но ако само десет души в интернет кажат, че тази кола не им харесва, те ще провалят цялата марка. Затова мисля, че „Фейсбук“ има невероятната възможност да влияе на потребителското мнение. Това, което се случва във „Фейсбук“, е естествено поведение на потребителите в дигитална форма, затова трябва да се научим как да го управля-

ваме. Но засега можем само да го наблюдаваме. Наскоро „Фейсбук“ обяви много важна промяна, с която започвам да усещам техният бизнес модел. Те обединиха в едно комуникацията чрез телефон, мейл, чат. Така те ще направят своя бизнес печеливш, защото в момента имат милиони юзъри, но не правят пари.

►Те предлагат и възможности за реклама?

- Да, така е. Смятам, че собствениците на „Фейсбук“ правят нещо много умно. Те казват, че не искат да развалят социалната мрежа, като вкарват реклами, за да не наточват потребителите със такси, но рекламират в ненапращиви количества. Там работят много хора, развиват висока технология и е важно да я използват за реклама. Те събират много информация за всеки от нас и след няколко години ще знаят дали вие обичате шоколад или не, дали харесвате големи или малки коли, дали пътувате много или не и с тази лична информация те могат да изградят потребителски сегменти и да предлагат персонални реклами. „Фейсбук“ е повратна точка в нашия живот, която го променя из основи.

Елена Петкова

Ново

bTV променя Pro.bg в изцяло нов канал

От януари следващата година Pro.bg няма да съществува или поне не във варианта, в който познаваме телевизията днес. Тя изцяло ще се промени и вече ще носи

името „bTV...”. Какво ще е допълнението към марката, ще се разбере в края на годината. Следва ребрандиране и промяна на позиционирането на телевизията. Тя ще бъде насочена към специална група от аудиторията. От телевизията не искат още да издадат какви точно са

плановите им за Pro.bg с аргумента, че конкуренцията ще се възползва от идеите им. Въпреки това в медийните среди упорито се говори, че Pro.bg ще се превърне в телевизия, насочена предимно към дамските. Новинарските емисии на Pro.bg ще бъдат закрити

още от 1 декември тази година. Голяма част от екипа ще трябва да напусне телевизията, но тези, които останат, ще работят по нови предавания с новинарска и публичностична насоченост. Новият канал ще наблегне на киното, спорта и актуалните предавания. За да

прибегне към ребрандиране на Pro.bg, експертите от bTV са направили обстойно проучване на желанията на аудиторията у нас. Според изследванията широкообхватен канал, какъвто беше досега Pro.bg, не може да намери място на малкия медиен пазар в България.

Цифра

1

► декември е последната дата, на която ще се излъчват новини по Pro.bg

Рупърт Мърдок и Стив Джобс могат да променят вестниците

The Daily е новият вестник, който News Corp. ще издава, и той е предназначен само за таблета iPad

Бумът на интернет и устройствата, които са постоянно свързани с мрежата, изкара на дневен ред един въпрос пред медийната индустрия: какво ще се случи с печатните издания? И досега на този въпрос еднозначен отговор няма. И двата свята - технологичният и медийният - продължават упорито да търсят най-добрия начин за съвместно съществуване. И разбира се, генериране на печалби. Поредният опит за конвергенция между традиционни медии и технологии ще дебютира в началото на следващата година под формата на първия iPad вестник, озаглавен простичко The Daily („Ежедневникът”). Негов автор е империята на Рупърт Мърдок News Corp., която работи активно по създаването на новия си продукт паралелно със създателите на самия таблет - Apple. Засага единствената официална информация е, че за проекта са ангажирани около 100 души екип, както и че това е „най-вълнуващият проект”, по който Мърдок някога е работил. Или поне така твърди той.

Инвестиция

Според информация на The New York Times инвестицията в The Daily е около 30 млн. USD. iPad вестникът ще трябва да се появи като приложение в App Store около началото на следващата година, а идеята е той наистина да бъде просто вестник. Т.е. няма да разполага с допълнителни линкове, които да пренасочват читателите към допълнителни материали по темата. Както и няма да има външни линкове към материалите в него - два феномена, които помогнаха за значителния напредък на онлайн медийната индустрия през последните години.

Въпреки липсата на линкове към съдържанието на The Daily обаче „вестникът” ще се възползва от някои от предимствата на технологиите. Така например богатото мултимедийно съдържание под формата на галерии и видео, които ще бъдат създавани специално за iPad, няма да са Flash базирани. Съдържанието на „вестника”

ще се генерира от останалите компании, които са под шапката на News Corp., поне в началото. Иначе плановите на Мърдок са The Daily да залага предимно на собствено съдържание, което да бъде генерирано от екипа му. В екипа на новото начинание на Рупърт Мърдок и Стив Джобс са привлечени известни автори от The New Yorker, Page Six и други големи американски издания.

Големите въпросителни

The Daily обаче трябва да отговори на няколко големи въпроса. Първият и най-важен е дали таблетите са най-подходящият източник за генериране на приходи за медиите. Причината - печатните издания страдат от отлив на абонати най-вече заради навлизането на медиите онлайн и безплатното им съдържание. Самият Мърдок споделя, че разчита на The Daily да си върне „приходите от публикуването на новини, а не само на реклама”. Не една и две други големи американски медии обявиха подобни планове. Моделът, на който базират съдържанието си, е двояк - от една страна е наложеният от News Corp. модел за абонамент на цялото съдържание на материалите, възприет и от The Economist. От другата страна на барикадата са по-малките медии, които залагат на продажбата на „броеве” - т.е. всеки техен читател може да си сваля приложение за iPad и чрез плащането на дневна такса да прочете вестника онлайн.

Засага опитът на Мърдок с връщането на платения достъп до съдържанието обаче не е много успешен, ако съдим по развитието на бизнеса му във Великобритания. През юли The Times of London и The Sunday Times - и двата част от News Corp. - минаха на платен модел на разпространение на съдържанието си в интернет. Наскоро компанията отчете общо 100 хил. продадени абонамента за първите 4 месеца от съществуването на модела. От тях едва половина

► Основателят на News Corp. Рупърт Мърдок ще се опита да намери общ език между традиционните медии и технологии

ЧИМКА BLOOMBERG

„Това е най-вълнуващият проект, по който съм работил до момента

Рупърт Мърдок, основател на News Corp.

това е крайно оптимистична прогноза. Очакваната цифра абонати на The Daily е около 100 хил. души, което означава 20 млн. годишни приходи, преди Apple да получи своя дял. Друг е въпросът, че пазарът на реклама през таблетки остава перспективно, но все още непроверено поле за действие. Това обаче далеч не означава предизвестена смърт на изданието. Може да е дори обратното - това да е медията, която да накара рекламодателите да се обвърнат към този изцяло нов пазар.

Христо Ласков

вината читатели са платили цял абонамент, а останалите - просто да прочетат определен материал от онлайн изданието на някой от вестниците. Като бъдат извадени читателите, използващи Kindle и iPad, реалният брой онлайн абонати на вестниците му пада до няколко десетки хиляди. Кое е доста минимална цифра в сравнение с над 6 млн. уникални посетители преди въвеждането на онлайн абонамента на двете издания.

Плащането като спирачка

С The Daily News Corporation обаче навлиза на един изцяло нов пазар, в който плащането е значително улеснено дори и като технология. Факт, който също е спирачка за голяма част от потребителите. Защото потребителите на iPad вече имат регистрация в App Store и единственото, което трябва да направят, е да натиснат един бутон, за да одобрят плащането за съответната стока.

Мърдок не крие и впечатлението си от iPad, на който

гледа като на нова територия за разпространение на новини. И все пак, колкото и иновативен да изглежда, The Daily си остава вестник. С всичките недостатъци на тази медия - ще бъде публикуван всяка вечер, а осъвременяването на текстовете няма да е валидно за всички материали. И няма да е със скоростта на онлайн новинарска агенция. Това е причината много анализатори отвъд океана да се питат дали новият продукт ще успее да върне старите навици на читателите. Хората, които притежават или биха купили iPad, вече имат изградена представа за четене на новини онлайн, която обикновено е свързана с браузър. Факт е, че голяма част от съвременните читатели обичат сами да пречупват новините през своя собствена призма, а не да разчитат за това на редакторите.

Освен редакторните предизвикателства бизнес моделът на новия „вестник” също остава леко мъглив. Надеждите на Мърдок са, че броят на абонаментите за The Daily ще достигне 500 хил. души за първите 5 години от съществуването му. Това представлява около 5% от всички собственици на таблетки в момента и около 1% от пазара, в случай че се сбъднат прогнозите за продажбите на iPad до 2015 г. Според много анализатори

30

► млн. USD е инвестицията в The Daily, който ще се появи на пазара от 2011 г.

100

► души е първоначалният екип, който ще работи за изданието

КАК ДА ИЗПРАТИТЕ ВАШЕТО БИЗНЕС ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ПРАВИЛНИЯ АДРЕС

За да е успешна вашата маркетингова стратегия, поръчай адресен списък.

www.daxy.com

ПРЕДИ ДА ПУСНЕШ ПИСМОТО!

С техните камъни по тяхната глава

Scambaiting* е хоби за борба с измамници в интернет, което става все по-популярно

Сещате се за онзи вид имейл спам, с който мистериозен чуждоземец ви обещава много пари срещу скромна сума, която трябва да преведете. Получавали сте десетки и се чудите кой въобще се връзва. Оказва се, че достатъчно хора по света се подлъгват.

Така през последните 10 години се развива нов вид контрашпионин - ловецът на измамници (scam baiter). Съзнавайки, че не могат да спрат legionите от скамъри, тези хора правят всичко възможно, за да изхаят времето и ресурсите на мошеника. Резултатите често са доста комични.

” **Аз съм ловец на измамници. Работя в уютна на своя дом. Посвещавам от два до десет часа седмично на хобито си и всяка минута, в която аз и скамърът общуваме, е минута, в която той не мами истинска потенциална жертва**

Скамбейтърът AJ,
myweku.com

ИЛЮСТРАЦИЯ SHUTTERSTOCK

Пет забавни примамки за измамници

1 Anus Laptops

Майката на всички scam примамки без съмнение е операцията Anus Laptops на създателя на thescambaiter.com - theFailure (пази самоличността си). Гаврата продължава с години и е документирана мейл след мейл на сайта. Съучастници са и голяма част от потребителите във форума.

Всичко започва, когато живеещият във Великобритания нигериец Мартин Коул решава да купи от базирания в САЩ theFailure лаптопи с фалшив чек. theFailure, който се представя като Уорън Търнбъкъл, казва, че не може да изпрати лаптопите, без предварително да са платени пощенските разходи - 4000 USD.

Коул изпраща фалшив чек за 4500 USD. След 45 минути пише, че се е объркал и си иска 500-те USD обратно, и то в брой. Търнбъкъл отговаря, че не може да осребри чека веднага, но ще изпрати лаптопите, ако Коул плати пощенските разходи при получаването им.

Коул захвапва стръвта и се съгласява да получи лаптопите Anus още на следващия ден. theFailure пълни 7 огромни калона с боклуци: стари компютри, записвачки, тухли и няколко потрошени лаптопа с издраскан надпис ANUS на екрана.

Доставката е за Манчестър. Двама потребители на thescambaiter.com участват в операцията. Единият се представя за техник, който проверява нещо по къщата, а другият се скрива отвън, за да снима пристигането на куриера и да го качат на сайта.

Коул плаща 3186 USD. Потрошава къщата си от яд, че е получил "куп боклуци по пощата". Следват мейли, пълни със заплахи на развален английски от типа "Ще бъдеш мъртъв до изгрев слънце, сбогувай се с всички" и "Знам къде живееш, виждам те, ти си в къща с две врати и до теб има легло".

theFailure веднага казва, че е станала грешка и ще изпрати лаптопите при едно условие - ако Коул направи видеореклама на Anus Laptops напълно гол, с две факли в

ръце, речитирайки: "Put your business in our Anus" ("Доверете бизнеса си на нашия "Анус").

В отчаянието си Коул записва видеото, което става класика в жанра на ловците на скамъри. Следват 10 пратки на какви ли не стари уреди - пералня, сушилна, хладилник, печка, бойлер, изрисувани с обиди и облепени със собствените снимки на Коул с надпис в ръка: "Обичам ловците на измамници". В рамките на три години Коул дава повече от 10 000 USD за пощенски разходи с надеждата, че заплахите му ще подействат и най-после ще си получи несъществуващите лаптопи.

2 Църквата на татуирания светец

Скамърът Ахмед Садик случайно попада на ловеца Shiver с молба да получи пари за билет до Мека. Shiver свързва Ахмед с отец Брус Корбин от фиктивната Църква на татуирания светец. Отецът казва на Ахмед, че ще му даде дарение само ако бъде посветен в църквата и си направи голяма татуировка на крака с думите "Уловен от Шивър". Ахмед се съгласява и изпраща подробни снимки на процеса на татуиране.

След това му изпращат мейл, че Корбин е загинал при трагични обстоятелства и Ахмед е прехвърлен на измисления инспектор Морс, който разследва Църквата на татуирания светец за неправомерно усвояване на държавни пари.

3 Екскурзия до Дарфур

Група ловци убеждават измамник да пропътува 4000 километра от Порт Харкорт, Нигерия, до Дарфур, Судан, за да получи несъществуващи 500 хил. USD. Скамърът остава в града в продължение на два месеца, защото няма пари за полет обратно.

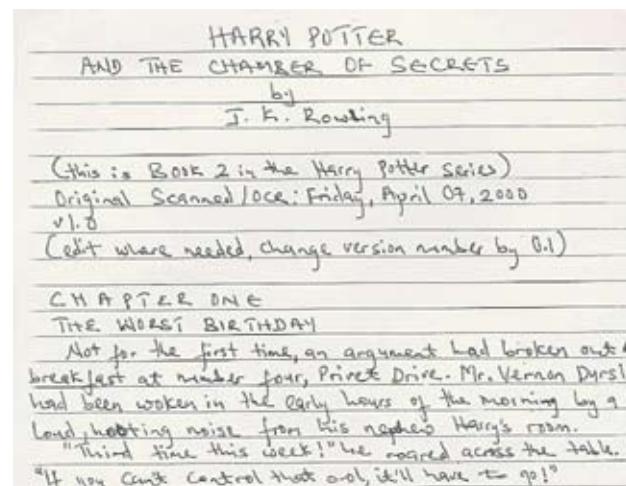
4 Среща с летищната охрана

Ловец на скамъри убеждава жертвата си да го чака на летището, за да получи крупна сума. Казва му да носи черна чанта, притисната плътно до гърдите, и по нея ще

го разпознае. Този детайл обаче никак не се харесва на летищната охрана. Скамърът е задържан за половин ден.

Ловецът му пише ядосан мейл, че го е чакал в продължение на часове и че е възмутен от несъобразителността му. На следващия ден следва нова уговорка. Скамърът прекарва още 5 часа в лобито на хотел, но никой не пристига.

5 Ръкописен "Хари Потър"

Скамър, който се представя за адвокат на починалия президент на Нигерия, попада на бейтъра Артър Дент (името е измислено) с обичайното нигерийско писмо. Дент отговаря, че няма нужда от парите, но че неговата компания, занимаваща се с модерни системи за графология и разпознаване на почерк, е готова да плати на адвоката по 100 USD за всяка написана на ръка страница текст. Изискването е страниците да са минимум 100.

Измамникът се подлъгва и прилежно преписва на ръка всички 293 страници от "Хари Потър и стаята на тайните". За съжаление сделката пропада по неясни причини.

Теогора Мусева

* Scam - измама, bait - смръб

Съвети Как се става ловец на измамници*

- ▶ Използвайте измислен мейл и не предоставяйте на измамниците никаква информация за себе си.
- ▶ Използвайте програми за криене на IP адреси.
- ▶ Ако използвате мобилен

телефон, бъдете сигурни, че няма как да бъде проследен го вас.

- ▶ Винаги карайте измамника да върши повече работа от вас.
- ▶ Карайте мошениците да попълват формуляри, да си правят снимки с различни надписи, да пътуват до отдалечени места, да харчат парите си за телефонни разговори и т.н.
- ▶ Имайте много въобража-

еми пари. На това просто не могат да устоят.

- ▶ Ако скамърът ви изпрати банкова сметка, се свържете с thescambaiter.com и те ще се погрижат да бъде закрита тази сметка.
- ▶ Изпращайте им файлове, унищожени чрез програмата File Destructor. Правеете скандали, че компютърът им не може да отвори елементарни файлове.

- ▶ Скамърът е виновен за всичко, което не е наред.
- ▶ Изисквайте неочаквани неща, изкарайте ги от стандартния им копи-пейст сценарий.
- ▶ Ако скамърът не иска да направи нещо, кажете: "Сделката отпадна". В 90% от случаите измамникът се връща.

* Съветите са гажени от theFailure, създател на thescambaiter.com